

Tutkimuksia

Undersökningar

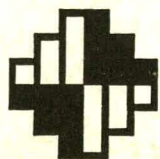
Studies

N:o 37

Tulonjako

HELSINKI 1976

**Kotitalouksien ja yksityisten tulonsaajien tulonjako ja
sen kehitys vuosina 1966-1974**

**Tilastokeskus
Statistikcentralen
Central Statistical Office of Finland**

Tulonjako

Kotitalouksien ja yksityisten
tulonsaajien tulonjako ja sen
kehitys vuosina 1966-1974

ISSN 0355-2071

ISBN 951-46-2337-1

Helsinki 1976. Valtion painatuskeskus

ALKUSANAT

Täten saatetaan julkisuuteen kotitalouksien ja yksityisten tulonsaajien tulonjakoa ja sen kehitystä vuosina 1966-1974 koskeva selvitys. Selvityksen on laatinut työryhmä, jonka jäseninä ovat Matti Järvenpää, Päivi Kiviniemi, Pirkko Penttilä ja Aino Salomäki.

Helsingissä, Tilastokeskuksessa tammikuussa 1976

Aaro Kenttä

Aarre Sahavirta

SISÄLLYS

	sivu
Alkusanat	1
Liitetaulukluettelo.....	3
Käsiteluetelo	5

Teksti

1. Johdanto	9
2. Tulonjaon kuvaaminen.....	9
3. Tarkastelussa käytetyt käsitteet.....	10
3.1 Funktionaalinen tulonjako.....	10
3.2 Institutionaalinen tulonjako.....	11
3.3 Kotitaloussektorin sisäinen tulonjako.....	11
4. Tulonjakoa kuvaavat tilastot	12
5. Tulonjako kansantalouden tilinpidon mukaan.	13
6. Kotitalouksien tulot	15
6.1 Kotitalouksien lukumäärän ja tulojen kehitys vuosina 1966 ja 1971.....	15
6.2 Kotitalouksien tulot vuonna 1971	22
6.3 Kotitalouksien kulutusmenot.....	31
7. Tulonsaajien tulot	34

INNEHÅLL

	sida
Förord	1
Förteckning över tabellerna.....	3
Förteckning över termer	5

Text

1. Inledning	9
2. Beskrivning av inkomstfördelningen.....	9
3. I översikten använda begrepp	10
3.1 Funktionell inkomstfördelning.....	10
3.2 Institutionell inkomstfördelning.....	11
3.3 Inkomstfördelningen inom hushållen.....	11
4. Statistik över inkomstfördelningen	12
5. Inkomstfördelningen enligt national bokföring	13
6. Hushållens inkomster	15
6.1 Utvecklingen av hushållens antal och inkomster åren 1966 och 1971.....	15
6.2 Hushållens inkomster år 1971.....	22
6.3 Hushållens konsumtionsutgifter.....	31
7. Inkomsttagarnas inkomster.....	34

CONTENTS

	page
Preface	1
Tables	4
List of terms	5

Text

1. Introduction	9
2. Description of income distribution	9
Concepts used in the survey	10
Functional income distribution.....	10
Institutional income distribution.....	11
Income distribution within households ..	11
4. Statistics of income distribution	12
5. Income distribution by national accounting .	13
6. Income of households	15
6.1 Development of households' number and income in 1966 and 1971.....	15
6.2 Households' income in 1971	22
6.3 Final consumption expenditure of households	31
7. Income of income recipients.....	34

Liitetaulut	sivu
1. Kansantulon jakautuminen vuosina 1966-1974	41
2. Institutionaalisten sektorien tulot vuosina 1966-1974.....	41
3. Kotitalouksien luku, keskimääräiset jaetut tuotannontekijätulot ja käytettävissä olevat tulot sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1966 ja 1971	42
4. Kotitaloutta kohti laskettujen käytettävissä olevien tulojen viidennesrajat sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1966 ja 1971	43
5. Kotitalouksien lukumäärä, keskimääräiset jaetut tuotannontekijätulot ja käytettävissä olevat tulot suuralueen ja kuntamuodon mukaan vuosina 1966 ja 1971...	44
6. Kotitalouksien tulonsiirrot sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1971	45
7. Kotitalouksien keskimääräiset vuositulot kotitalouden tyyppin mukaan vuonna 1971	46
8. Kotitalouksien desiilien rakenne sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1971.	47
9. Kotitalouksien kulutusmenot kotitaloutta kohti sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1966 ja 1971	48
10. Tulonsaajien lukumäärä ja tulot vuosina 1966-1973.....	49
11. Ammatissa toimivan väestön lukumäärä toimialan ja ammattiaseman mukaan tuloluokittain vuonna 1971	50
12. Tulonsaajien lukumäärä koulutusasteen mukaan tuloluokittain vuonna 1971...	51
13. Tulonsaajien lukumäärä ja tulot suuralueen, läänin ja kuntamuodon mukaan vuonna 1971	52

	sida
1. Nationalinkomsten åren 1966-1974	41
2. Inkomster för institutionella sektorer åren 1966-1974	41
3. Antal hushåll, genomsnittliga distribuerade faktorinkomster och disponibla inkomster enligt socioekonomisk ställning åren 1966 och 1971	42
4. Kvintilgränser av disponibla inkomster per hushåll enligt socioekonomisk ställning åren 1966 och 1971.....	43
5. Antal hushåll och genomsnittliga distribuerade faktorinkomster samt disponibla inkomster enligt storområde och kommuntyp åren 1966 och 1971.....	44
6. Hushållens transfereringar enligt socioekonomisk ställning år 1971	45
7. Hushållens genomsnittliga inkomster enligt hushållstyp år 1971.....	46
8. Den procentuella fördelningen av hushållen enligt socioekonomisk ställning inom decilgrupper efter disponibla inkomster per hushåll år 1971	47
9. Hushållens konsumtionsutgifter per hushåll åren 1966 och 1971.....	48
10. Inkomstagarnas antal och inkomster åren 1966-1973	49
11. Antal yrkesverksamma befolkning enligt näringsgren och yrkeställning i inkomstklasserna år 1971	50
12. Antal inkomstagare enligt utbildningsnivå i inkomstklasserna år 1971	51
13. Antal och inkomster av inkomsttagare enligt storområde, län och kommuntyp år 1971	52

	page
1. National income in 1966-1974	41
2. Income of institutional sectors in 1966-1974	41
3. Number of households, levels of distributed factor income and available income according to socio-economic group in 1966 and 1971	42
4. Quintile lines of available income per household according to socio-economic group in 1966 and 1971	43
5. Number of households, average distributed factor income and available income of households according to region and type of commune in 1966 and 1971	44
6. Current transfers paid and received by households according to socio-economic group in 1971.....	45
7. Average annual income of households according to type of household in 1971	46
8. Percentage of households according to socio-economic group in decile groups of households by available income in 1971	47
9. Households final consumption expenditures per household in 1966 and 1971	48
10. Number and income recipients in 1966-1971	49
11. Number of economically active population by industry and occupational status in income brackets in 1971	50
12. Number of income recipients according to level of education in income brackets in 1971.....	51
13. Number and income of income recipients according to region, province and type of commune in 1971	52

KÄSITELUETTELO	FÖRTECKNING ÖVER TERMER	LIST OF TERMS
Aikuinen/aikuista	Vuxen/vuxna	Adult/adults
Alempi kandidaattiaste	Lägre kandidatnivå	Undergraduate level of higher education
Alempi keskiaste	Lägre mellanstadiet	Lower level of secondary education
Alin korkea-aste	Lägsta högstadiet	Lowest level of higher education
Alue	Område	Region
Ammatissa toimimattomat	Icke yrkesverksamma	Economically inactive
Ammattiasema	Yrkeställning	Occupational status
Ammattitaidottomat työntekijät	Icke - fackarbetare	Unskilled workers
Ammattitaitoiset työntekijät	Fackarbetare	Skilled workers
Asunto, lämpö, valo, voima	Bostad, bränsle och elström	Gross rent, fuel and power
Desiili	Decil	Decile
Desiilirajat	Decilgränser	Decile lines
Henkeä kohti	Per capita	Per capita
Henkilöluku	Antal personer	Number of persons
Ennakkotieto	Preliminär uppgift	Preliminary data
Ikä	Ålder	Age
Indeksi	Index	Index
Institutionaaliset sektorit	Institutionella sektorer	Institutional sectors
Jaetut tuotannontekijätulot	Distribuerade faktorinkomster	Distributed factor income
Johtajat ja (ylemmät) toimihenkilöt	Företagsledare och (högre) funktionärer	Managers and (senior) administrative and clerical employers
Julkisyhteisöt	Offentliga sammanslutningar	General government
Kaikki	Alla	All
Kaivannaistoiminta	Brytning av mineraliska produkter	Minig and quarrying
Kansaneläke tai avustus	Folkpension eller social hjälp	National pension or social assistance
Kansantalouden tilinpito	National bokföring	National accounting
Kasantulo tuotantokustannus-hintaan	National inkomst till produktionskostnad	National income at factor cost
Kasvu	Ökning	Growth
Kauppa-, ravitsemis- ja majoi- tustoiminta	Handel, restaurang- och hotellverksamhet	Trade, restaurants and hotels

Kaupungit ja kauppalat (kgit ja klat) Keskiarvo	Städer och köpingar Medeltal	Urban communes Mean
Keskimääräinen	Genomsnittlig	Average
Keskitulot	Medelinkomster	Average income
Kohti	per	per
Kotitalous/kotitaloudet	Hushåll/hushåll	Household/households
Kotitaloudet ja yksityiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	Hushåll samt privata icke- vinstsyftande organisationer	Private non-profit institutions
Kotitalouskalusto, -tarvikkeet ja palvelukset	Möbler, inrednings- och hus- hållsartiklar	Furniture, furnishing, house- hold equipment and operation
Kotitaloustiedustelu	Hushållsbudgetundersökning	Household survey
Kotitaloustyyppi	Hushållstyp	Type of household
Koulutuksen kesto	Längd av utbildning (år)	Duration of schooling (years)
Koulutusaste	Utbildningsnivå	Level of education
Koulutusta saaneita	Utbildade	Educated
Kulutusmenot	Konsumtionsutgifter	Final consumption expenditure
Kuntamuoto	Kommunstyp	Type of commune
Käytettävissä olevat tulot	Disponibla inkomster	Available/disposable income
Lapsi/lasta	Barn/barn (under 18 år)	Child/children (under 18 years)
Lapsiluku	Antal barn	Number of children
Liikenne	Transport och samfärdsel	Transport and communications
Lukumäärä	Antal	Number
Lähde	Källa	Source
Lääni	Län	Province
Maalaiskunnat (mlkt)	Landskommuner	Rural communes
Maanviljelijät	Jordbrukare	Farmers
Maatalouden harjoittajain tulot	Lantsbrukares inkomster	Farmers' income
Maatalous	Jordbruk med binäring	Agriculture, forestry and fishing
Maatalousyrittäjät	Lantbruksföretage	Employers and own-account workers in agriculture, forestry and fishing
Maksetut tulonsiirrot	Utgivna transfereringar	Current transfers paid
Mediaani (tulo)	Median (inkomst)	Median (income)
Metsätalous	Skogsbruk	Forestry
Mies/miehet	Man/män	Male/males
Muu	Övrig	Other
Muutos	Förändring	Change

Nainen/naiset	Kvinna/kvinnor	Female/females
Omaisuuustulot	Inkomster av förmögenhet	Income from property
Osuus	Andel	Proportion
Palkansaaajat	Löntagare	Wage and salary earners
Palkat/palkkatulot	Löner	Wages and salaries
Palvelualojen työntekijät	Servicearbetare	Service workers
Palvelukset	Samhälls- och personliga tjänster	Community, social and personal services
Peltopinta-ala, ha	Akerareal, ha	Arable area, hectares
Pääasiallinen toimeentulonlähde	Huvudsaklig inkomstkälla	Main source of income
Pääomatulot	Kapital inkomster	Capital income
Rahoitus-, vakuutus- ja liike-elämää palveleva toiminta	Bank-, försäkrings-, fastighets- och uppdragsverksamhet	Financing, insurance, real estate and business services
Rakennustoiminta	Byggnadsverksamhet	Construction
Rakennustyöntekijät	Byggnadsarbetare	Building workers
Ravinto, juomat ja tupakka	Matvaror, drycker och tobak	Food, beverages and tobacco
Saadut tulonsiirrot	Erhållna transfereringar	Current transfers received
Sairauden ja terveydenhoito	Sjuk- och hälsovård	Medical care and health expenses
Sosioekonominen asema	Socioekonomisk ställning	Socio-economic group
Suuralue	Storområde	Region
Sukupuoli	Kön	Sex
Sähkö-, kaasu- ja vesijohtuhuolto	El-, gas- och vatteninrättningar	Electricity, gas and water
Tavarat ja palvelukset	Varor och tjänster	Goods and services
Teollisuus	Industri	Manufacturing
Teollisuustyöntekijät	Industriarbetare	Industrial workers
Toimiala	Näringsgren	Industry
Toimihenkilöt	Funktionärer	Administrative and clerical employers
Tulot	Inkomster	Income
Tuloluokka	Inkomstklass	Income bracket
Tulonansaitsemisaika, kuukautta	Förvärtid, månader	Earning period, months

Tulonsaaja	Inkomsttagare	Income earner
Tulo- ja omaisuustilasto	Inkomst- och förmögenhets- statistik	Statistics of income and property
Tulo-osuus	Inkomstandel	Income share
Tuntematon	Okänd	Unknown
Tutkijakoulutus tai vastaava	Forskarutbildning eller motsvarande	Postgraduate or equivalent education
Työnantajain sosiaalikulut	Arbetsgivares sociala utgifter	Employers' contributions to social security schemes
Työ- ja virkaeläke	Arbets- eller tjänstepension	Retirement pensions
Työntekijät	Arbetare	Workers
Useampi	Flera	More
Vaatetus ja jalkineet	Beklädnadsartiklar och skodon	Clothing and footwear
Viidennesrajat	Kvintilgränser	Quintile lines
Virkistys, opiskelu, kulttuuri- palvelukset	Rekreation, utbildning och kulturtjänster	Recreation, entertainment, education and cultural services
Vuositulot	Årliga inkomster	Annual income
Väestölaskenta	Folkräkningen	Population census
Välittömät verot	Direkta skatter	Direct taxes
Yhteensä	Summa	Total
Yhteisö- ja yhteisömäiset yritykset	Företag i bolagsform och sammanslutningsliknande företag	Corporate enterprises and quasi-corporate enterprises
Yksityisten elinkeinon- harjoittajain tulot	Enskilda näringsidkares inkomster	Income from unincorporated enterprises
Yksityisten metsänomistajain tulot	Enskilda skogsägares in- komster	Forest owners' income
Ylempi kandidaattiaste	Högre kandidatnivå	Graduate level of higher education
Ylempi keskiaste	Högre mellanstadiet	Upper level of secondary education
Ylempi perusaste	Högre grunstadiet	Upper level of basic education
Yrittäjät	Företagare	Entrepreneurs
Yrittäjätulot	Företagarinkomster	Entrepreneurial income

1. JOHDANTO

Tilastokeskuksessa suunnittelee projektiryhmä parhaillaan tulonjakotilastojärjestelmää. Selvitys pohjautuu ryhmän väliraporttiin "Tulonjakotilaston yleissuunnitelma"¹⁾. Selvitys on samalla jatkoa tilastokeskuksen julkaisuille "Tulonjaon kehityspiirteitä vuosina 1955-1968"²⁾ ja "Tulonjaon kehityspiirteitä II, vuodet 1955-1972"³⁾. Tilastolähteinä on käytetty kansantalouden tilinpidon, kotitaloustiedustelun, tulo- ja omaisuus-tilaston sekä vuoden 1970 väestölaskennan aineistoja, jotka olivat selvityksen laadintahetkellä saatavilla.

2. TULONJAON KUVAAMINEN

Tulojen muodostumisessa ja jakautumisessa voidaan erottaa kolme päävaihetta: funktionaalinen, institutionaalinen ja sektorien sisäinen tulonjako.

Funktionaalisessa tulonjaossa tarkastellaan tuotantotoiminnan tuloksen jakautumista työlle ja pääomalle maksettuihin korvauksiin eli työstä saatuihin palkkatuloihin ja pääomasta saatuihin voittoihin, korkoihin ja vuokriin.

Instituutionaalisessa tulonjaossa tarkastellaan tuotantotoiminnan tulosten jakautumista talouselämän eri sektoreiden kesken. Tulokäsittelinä ovat sektoreiden tuotannosta saamat tulot. Sektoreiden välisen tulonjaon tutkimisen kannalta keskeisin tulokäsitemuoto on sektorien käytettävissä olevat tulot. Se kuvaa parhaiten sektorien koulutus- ja säästämismahdollisuuksia ja niiden muutoksia.

Sektorin sisäistä tulonjakoa tarkasteltaessa tutkitaan tietyn sektorin saamien tuotannontekijätulojen ja tulonsiirtojen jakautumista sektorin tulonsaajajaksikoiden kesken.

Kotitaloussektorin sisäisestä tulonjaosta tutkitaan ensisijaisesti tulojen määrällistä jakautumista kotitalouksien ja tulonsaajien kesken. Tulonjaosta saatavaan kuvaan vaikuttaa tällöin tutkimuksessa käytettävät tulo- ja tulonsaajakäsitteet. Väestön toimeentulo- ja kulutusmahdollisuuksia kuvataan parhaiten käytettävissä olevilla tuloilla. Tulonsaajajaksikkona tulee tällöin olla kotitalous. Väestön toimeentulon jakautumista voidaan kuvata myös kotitalouden jäsentä kohti lasketuilla tuloilla. Sen sijaan tuotantotoimintaan osallistumisesta saatua korvausta kuvataan tulokäsitteillä palkat, yrittäjätulo ja omaisuus- tai näiden yhteiskäsitteillä jaetut tuotannontekijätulot. Tulonsaajajaksikko on tällöin ensisijaisesti yksityinen tulonsaaja.

1) Tilastokeskus, Tulonjakotilasto 29.3.1974

2) Tilastollinen Päätoimisto, Tutkimuksia No 12, maaliskuu 1970

3) Tilastokeskus, Tutkimuksia No 27, joulukuu 1973

Kotitalouksien tulonmuodostusta kuvataan ensinnäkin tuotantotoimintaan osallistumisesta saatujen korvausten, jaettujen tuotannontekijätulojen ja tulojen uudelleen jakamisen eli saatujen ja maksettujen tulonsiirtojen avulla. Jaetut tuotannontekijätulot voidaan vielä jakaa tuotantoprosessiin osallistumisesta saatuihin tuloihin, joita ovat palkat ja yrittäjätulot, sekä rahoitusvaateiden, maan tai aineettomien varojen käytöstä saatuihin omaisuustuloihin.

Etsittäessä syitä tulonjaon epätasaisuuteen on tarkasteltava tulojen jakautumista kotitalouksien ja tulonsaajien ominaisuuksien mukaan. Kotitalouksien ominaisuuksia ovat mm. sosioekonominen ryhmä, koko ja tyyppi, tulonsaajien lukumäärä sekä asuinpaikka. Tulonsaajien ominaisuuksia ovat mm. ikä, sukupuoli, elinkeino, ammatti-asema ja koulutus.

Kotitalouksien jakautumista tulojen suuruuden mukaan tarkastellaan usein fraktiilijakautumien avulla. Näistä yleisimpiä ovat kvartiilit, kvintiilit ja desiilit. Fraktiilitarkastelussa tulonsaajat tai -käyttäjät jaetaan tulojen suuruuden mukaisessa järjestyksessä lukumäärältään yhtä suuriin ryhmiin, minkä jälkeen verrataan ryhmien tulosuoksia. Fraktiilit ovat käyttökelpoinen menetelmä kuvattaessa tulonjaon ajallisia muutoksia, koska tällöin ei esimerkiksi tarvitse kiinnittää huomiota hintojen muutosten vaikutukseen.

3. TARKASTELUSSA KÄYTETYT KÄSITTEET

3.1. Funktionaalinen tulonjako

Funktionaalisessa tulonjakotarkastelussa tutkitaan kansantulon jakautumista eri tulolajeihin. Kansantalouden tilinpidossa nämä tulolajit ovat: palkat, työnantajain sosiaalikulut, yksityisten elinkeinonharjoittajain tulot, yhteisöjen voitot (ml. välittömät verot) ja julkisten liikelaitosten ylijäämät, korko- ja vuokratulot sekä bruttotarkastelussa poistot.

Palkat käsittävät palkansaajille joko rahana tai luontais suorituksena maksetut korvaukset tuotantotoimintaan osallistumisesta.

Työnantajain sosiaalikulut sisältävät työnantajain palkansaajien hyväksi suorittamat sosiaaliturvamaksut sekä eläkkeet.

Yksityisten elinkeinonharjoittajain tuloja ovat kotitalouksien ei-yhteisömuotoisten yritysten nettotuloista omistajina saamat tulot sekä kotitalouksien omistajina tekemät siirrot yhteisömaisten yritysten tuloista.

Yhteisöjen voitot ja julkisten liikelaitosten ylijäämät käsittävät yhteisöyritysten ja julkisten liikelaitosten välittömät verot sekä voitonjakoon ja säästämiseen käytettävissä oleva tulo.

Korko- ja vuokratulot sisältävät maan, rakennusten ja finanssivaateiden omistuksesta saadut todelliset ja laskennalliset tulot.

3.2 Instituutionaalinen tulonjako

Instituutionaalisisessa tulonjakotarkastelussa kuvataan tuotantotoiminnasta saatujen tulojen jakautumista sektoreiden kesken. Kansantalouden tilinpidossa sektorit ovat: yhteisöyritykset ja yhteisömäiset yritykset, julkisyhteisöt, kotitaloudet ja yksityiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sekä ulkomaat.

Yhteisöyrityksiin ja yhteisömäisiin yrityksiin kuuluvat kaikki sekä yksityiset että julkiset liikeyritykset, organisaatiot ja laitokset, jotka tuottavat myytäväksi tavaroita ja palveluksia tuotantokustannukset peittävään hintaan.

Julkisyhteisöihin kuuluvat kaikki valtion, kuntien ja kuntainliittojen julkista toimintaa harjoittavat talousyksiköt, julkisen vallan säätämää sosiaaliturvaa toteuttavat sosiaaliturvarahastot sekä sellaiset kotitalouksia tai yrityksiä palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, joita valtio tai kunnat kokonaan tai pääasiassa rahoittavat ja valvovat.

Kotitalouksiin ja yksityisiin voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin kuuluvat kaikki yksityiset henkilöt ja ne yksityiset järjestöt ja laitokset, joita ei lueta yhteisöihin.

3.3 Kotitaloussektorin sisäinen tulonjako

Tulojen muodostusta kotitaloussektorin sisällä voidaan kuvata seuraavasti:

	palkat
+	yrittäjätulot
+	<u>omaisuustulot, netto</u>
=	jaetut tuotannontekijätulot
+	saadut tulonsiirrot
-	<u>maksetut tulonsiirrot</u>
=	käytettävissä oleva tulo
+	<u>ilmaispalvelut</u>
=	väestön kokonaistulo

Palkat on määritelty kohdassa funktionaalinen tulonjako.

Yrittäjätulot koostuvat samoista eristä kuin kohdassa funktionaalinen tulonjako määritellyt yksityisten elinkeinonharjoittajain tulot.

Omaisuustuloihin kuuluvat kotitalouksien saamat korot ja osingot, käyttöoikeusmaksut kustannusoikeuksista ja patenteista, maan ja rakennusten vuokrat sekä laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista.

Saadut tulonsiirrot käsittävät sosiaaliturvaetuudet, sosiaaliavustukset, työntekijäin saamat rahastoimattomat sosiaaliset etuudet ja muut saadut tulonsiirrot.

Maksetut tulonsiirrot koostuvat välittömistä veroista, pakollisista maksuista ja saakoista, sosiaaliturvamaksuista, tulonsiirroista yksityisille voittoa tavoittelemattomille yhteisöille sekä muista maksetuista tulonsiirroista.

Ilmaispalvelut ovat kotitalouksien ja yksityisten henkilöiden julkisyhteisöiltä tai yksityisiltä voittoa tavoittelemattomilta yhteisöiltä ilmaiseksi tai alennettuun hintaan saamia palveluja. Ilmaispalveluja ovat mm. koulutuspalvelut, terveydenhoitopalvelut, sosiaalipalvelut sekä virkistys-, kulttuuri- ja uskonnolliset palvelut.

4. TULONJAKOA KUVAAVAT TILASTOT

Kansantalouden tilinpito antaa yleiskuvan koko tulonmuodostumis- ja jakautumisprosessista. Sen avulla kuvataan sekä funktionaalista että institutionaalista tulonjakoa. Kansantalouden tilinpito ei kuitenkaan kuvaa kotitaloussektorin sisäistä tulonjakoa. Vertailukelpoisuutta muihin tilastoihin heikentää se, että kansantalouden tilinpidossa luetaan kotitaloussektoriin kuuluvaksi kotitalouksien ohella myös yksityiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Kotitaloustiedustelusta saadaan kaikki kotitaloussektorin sisäistä tulonjakoa koskevat tiedot. Se antaa kokonaisvaltaisen ja yksityiskohtaisen kuvan kotitalouksien tulojen muodostumisesta, tulojen jakautumisesta ja käytöstä sekä varallisuuden muutoksesta. Kotitaloustiedustelun perustuminen otantaan rajoittaa kuitenkin aineiston luokittelumahdollisuuksia.

Verotusaineistoon perustuva tulo- ja omaisuustilasto kuvaa yksityisten tulonsaajien tuloja. Se kuvaa luotettavasti suurimman tulonsaajaryhmän, palkansaajan, palkkatuloja. Tulo- ja omaisuustilaston käyttöä tulonjakotilastossa rajoittaa kuitenkin se, että tilasto kuvaa vain veronalaisia tuloja ja verotettavaa omaisuutta. Kaikki muut tulot, kuten osa saaduista tulonsiirroista ja muu omaisuus jäävät tilaston ulkopuolelle. Tulo- ja omaisuustilastosta ei myöskään saada tulonjakotilaston kannalta keskeisiä kotitalouksittaisia tietoja vaan tilastoyksikkönä on joko yksityinen tulonsaaja tai yhteisverotettava aviopari.

Tulo- ja omaisuustilaston tietoja on täydennetty vuoden 1970 väetölkaskennan tiedoilla tulonsaajien elinkeinosta ja ammattiasemasta sekä koulutusasteesta. Väestölaskennan tiedot on yhdistetty vuoden 1971 verotustietoihin.

5. TULONJAKO KANSANTALouden TILINPIDON MUKAAN

Jotta saataisiin yleiskuva tulonjaosta koko kansantaloudessa, tutkitaan seuraavassa eri tulolajien ja eri tulonkäyttäjryhmien osuuksia kansantulosta sekä niiden muutoksia vuodesta 1966 lähtien.

Asetelma 1. Kansantulon jakautuminen vuosina 1966-1974
Nationalinkomstens fördelning åren 1966-1974
Distribution of national income in 1966-1974

	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974 ^{x)}
Palkat	55.5	55.9	55.4	54.1	54.5	56.2	56.3	55.7	54.5
Työnantajain sosiaalikulut	7.9	8.7	8.7	8.8	9.2	10.2	10.8	11.2	11.4
Yksityisten elinkeinonharjoittajien tulot	16.0	15.2	15.2	14.9	14.5	14.4	13.4	12.9	13.0
maatalous	7.0	6.9	7.3	6.5	5.5	5.4	5.2	4.3	3.6
metsätalous	3.3	2.7	2.6	3.2	3.8	3.7	2.9	3.4	4.3
muu	5.6	5.5	5.4	5.3	5.3	5.3	5.4	5.3	5.0
Pääomatulot	20.6	20.2	20.7	22.1	21.8	19.2	19.5	20.2	21.2
Kansantulo (tuotanto-kustannus-hintaan)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

^{x)} ennakkotieto

Kansantulo

Asetelman mukaan työnantajain sosiaalikulujen osuus kasvoi vuodesta 1966 vuoteen 1974 3.5 prosenttiyksikköä. Tämä aiheutui sosiaaliturvamaksujen osuuden kasvusta. Toinen merkittävä muutos oli yksityisten elinkeinonharjoittajain tulojen osuuden tasainen lasku. Tämä aiheutui lähinnä maatalouden yrittäjätulojen laskusta, johon on pääsyyinä elinkeinorakenteen muutos; maatalousyrittäjien määrä väheni tarkasteluaajaksona runsaalla kolmanneksella. Liitetaulusta 1 käy sama ilmi absoluuttisten lukujen perusteella.

Asetelmassa 2 on kansantulon kasvu tulolajeittain. Varsinkin jakson loppupuolella oli kasvu varsin nopeata. Työnantajain sosiaalikulut ja metsätulot ovat kasvaneet keskimääräistä enemmän ja maataloustulot keskimääräistä vähemmän. Epätasaisinta kasvu oli pääomatuloissa ja metsätuloissa, mikä johtuu taloudellisista suhdannevaihteluista. Maataloustulojen kasvu oli 1970-luvulla vajaat 30 prosenttia. Tämä oli noin kolmannes koko kansantulon kasvuvauhdista.

Asetelma 2. Kansantulon kasvu vuosina 1966-1974
 Ökningen av nationalinkomst åren 1966-1974
 The growth of national income in 1966-1974
 1966 = 100

	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974 ^{*)}
Palkat	100	109	121	134	152	171	198	238	293
Työnantajain sosiaalikulut	100	117	133	153	178	217	264	333	427
Yksityisten elinkeinonharjoittajien tulot	100	102	115	128	140	151	164	191	242
maatalous	100	107	125	127	121	130	144	144	155
metsätalous	100	88	94	131	174	187	167	240	385
muu	100	105	116	128	144	157	186	220	266
Pääomatulot	100	106	122	148	163	158	186	233	308
Kansantulo (tuotanto-kustannus-hintaan)	100	108	121	138	154	169	195	237	299

^{*)} ennakkotieto

Institutionaalisten sektorien välinen tulonjako

Kansantalouden institutionaalisten sektorien välistä jakautumaa tarkastellaan asetelmissa 3 ja 4 sekä liitetaulussa 2. Sektorien prosenttiosuudet kansantalouden käytettävissä olevasta tulosta näkyvät asetelmasta 3. Tämä tulo on palkkojen, yksityisten elinkeinonharjoittajien tulojen, pääomatulojen sekä saatujen tulonsiirtojen summan ja maksettujen tulonsiirtojen erotus.

Kotitaloussektorin osuus on vähentynyt melko nopeasti. Sen osuus oli jakson alussa vielä lähes kolme neljäsosaa koko kansantalouden käytettävissä olevasta tulosta, mutta vuoteen 1974 mennessä sen osuus laski alle kahden kolmasosan. Yksityisten yritysten ja julkisyhteisöjen osuudet sen sijaan kasvoivat.

Asetelma 3. Sektorien käytettävissä olevien tulojen prosenttijakautuma vuosina 1966-1974
 Den procentuella fördelningen av disponibla inkomster för institutionella sektorer åren 1966-1974
 Percentage of disposable income of institutional sectors in 1966-1974

	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974 ^{*)}
Kotitaloudet ja yksityiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	72.2	71.3	69.9	68.2	67.3	68.3	67.6	64.8	65.4
Yhteisö- ja yhteisömäiset yritykset	1.9	2.0	2.9	5.5	5.4	3.5	3.9	5.1	5.9
Julkisyhteisöt	26.0	26.7	27.1	26.3	27.3	28.2	28.5	30.1	28.7
Kansantalouden käytettävissä oleva tulo	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

^{*)} ennakkotieto

Käytettävissä olevan tulon kasvu on kaksivaiheinen, kuten asetelmasta 4 näkyy. Vuosina 1966-1970 kasvu oli tasaista, noin kymmenen prosenttia vuosittain, lukuun ottamatta yrityssektoria, jossa kasvu oli taloudellisen nousukauden vuoksi keskimääräistä paljon nopeampaa. Jakson loppupuolella tulojen kasvu kiihtyy keskimäärin noin 20 prosentin suuruisiksi. Yritysten tulot kasvoivat koko aikana noin 38 prosenttia vuosittain eli yli yhdeksänkertaisiksi yhdeksässä vuodessa.

Asetelma 4. Sektorien käytettävissä olevien tulojen kasvu vuosina 1966-1974
Ökningen av disponibla inkomster för institutionella sektorer åren 1966-1974
The growth of disposable income of institutional sectors in 1966-1974
1966 = 100

	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974 ^{x)}
Kotitaloudet ja yksityiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	100	107	119	131	144	161	184	214	266
Yhteisö- ja yhteisömaiset yritykset	100	117	192	406	442	315	410	646	921
Julkisyhteisöt	100	111	128	140	162	185	215	276	325
Kansantalouden käytettävissä oleva tulo	100	108	123	149	154	170	196	238	293

x)
ennakkotieto

6. KOTITALOUKSIEN TULOT

6.1 Kotitalouksien lukumäärän ja tulojen kehitys vuosina 1966 ja 1971

Lukumäärän kehitys

Vuonna 1966 oli kotitalouksien lukumäärä kotitaloustiedustelun mukaan 1 384 992. Vuoteen 1971 se oli kasvanut 8 prosenttia ja oli silloin 1 495 711. Kotitalouksien lukumäärä kasvoi nopeammin kuin koko väestön, jonka kasvu vuosina 1960-1970 oli vain 3.4 prosenttia. Kotitalouksien lukumäärän kasvuun vaikutti ennen kaikkea työikäisen väestön määrän lisääntyminen sekä kotitalouksien keskikoon pieneminen.

Elinkeinorakenteen muutos jatkui voimakkaana 1960-luvun lopulla, minkä takia kotitalouksien lukumäärän kasvunopeus vaihtelee huomattavasti väestöryhmittäin.

Asetelma 5. Kotitalouksien lukumäärä ja keskimääräinen henkilöluku sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1966 ja 1971
 Antal hushåll och genomsnittligt persontal enligt socioekonomisk ställning åren 1966 och 1971
 Number of households and average number of persons per household according to socio-economic group in 1966 and 1971

Sosioekonominen asema	Kotitalouksien luku, %			Keskimääräinen henkilöluku		
	1966	1971	Lukumäärän muutos %:na 1966-71	1966	1971	Muutos % 1966-71
Kaikki kotitaloudet	100.0	100.0	+ 8.0	3.35	2.97	- 11.3
Maanviljelijät	18.9	11.9	- 32.4	4.58	4.16	- 9.2
Muut yrittäjät ¹⁾	5.0	5.0	+ 8.4	3.78	3.67	- 2.9
Johtajat ja toimihenkilöt	22.3	22.9	+ 10.9	3.28	2.93	- 10.7
Työntekijät	36.4	35.5	+ 5.4	3.37	3.21	- 4.7
Maa- ja metsätalous	2.1	1.4	- 28.3	3.67	3.57	- 2.7
Muut	34.3	34.1	+ 7.5	3.10	3.20	- 3.2
Ammatissa toimimattomat	17.4	24.7	+ 53.7	1.91	1.95	+ 2.1

1) Ml. muut maatalousyrittäjät

Asetelmassa 5 näkyy elinkeinorakenteen muutoksen kehityssuunta. Maanviljelijätalouksien osuus väheni selvästi ja ammatissa toimimattomien kasvoi. Muiden väestöryhmien osuudet pysyivät lähes ennallaan.

Kotitalouksien lukumäärä kasvoi kaikissa ryhmissä maanviljelijöitä lukuun ottamatta. Nopeinta oli ammatissa toimimattomien talouksien määrän kasvu, mikä johtuu ennen kaikkea eläkeläistalouksien määrän lisääntymisestä. Koko 1960-luvulla nousi eläkeläisten osuus väestöstä 7 prosentista 13 prosenttiin. Eläkeläistalouksien määrän kasvu johtui ennen kaikkea väestön ikärakenteen muutoksesta sekä työeläkejärjestelmän laajenemisesta 1960-luvulla.

Kaikkien ammatissa toimivien kotitalouksien keskimääräinen henkilöluku pieneni, kun taas ammatissa toimimattomien talouksien keskikoko pysyi lähes ennallaan. Kotitalouksien keskikoon suuruuden mukainen järjestys ei kuitenkaan väestöryhmien välillä muuttunut. Molempina vuosina oli maanviljelijätalouksien keskikoko suurin ja ammatissa toimimattomien pienin.

Väestöryhmien tuloerot

Liitetauluun 3 perustuvissa asetelmissa 6a ja 6b esitetään kotitalouksien jaettujen tuotannontekijätulojen ja käytettävissä olevan tulon suhteelliset erot väestöryhmien välillä. Molempia tuloja kuvataan aritmeettisen keskiarvon ja mediaanin avulla.

Vuosien 1966 ja 1971 kotitaloustiedustelujen sosioekonomiset luokitukset poikkeavat jonkin verran toisistaan. Tämän vuoksi asetelmissa 6a ja 6b ei ole voitu esittää kaikkien työntekijöiden mediaanituloa vuodelta 1971, vaan tieto on jouduttu korvaamaan ryhmien maa- ja metsätaloustyöntekijät ja muut työntekijät mediaanituloilla.

Asetelma 6a. Kotitalouksien jaettujen tuotannontekijätulojen suhteelliset erot sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1966 ja 1971
 Relativa skillnader i hushållens distribuerade faktorinkomster enligt socioekonomisk ställning åren 1966 och 1971
 Relative differences in the levels of distributed factor income of households according to socio-economic group in 1966 and 1971

Kaikki kotitaloudet - Alla hushållen - All households = 100

Sosioekonominen asema	Jaetut tuotannontekijätulot			
	Keskiarvo		Mediaani	
	1966	1971	1966	1971
Kaikki kotitaloudet mk	12 106	17 822	10 150	15 367
Indeksi	100	100	100	100
Maanviljelijät	82	94	83	91
Muut yrittäjät	150	148	134	126
Johtajat ja toimihenkilöt	163	160	173	159
Työntekijät	101	112	106	..
Maa- ja metsätalous	52	87	..	84
Muut	101	113	..	124
Ammatissa toimimattomat	25	21	9	11

Vuonna 1966 olivat kotitalouksien jaetut tuotannontekijätulot kotitaloutta kohti 12 106 markkaa. Vuosina 1966-1971 ne kasvoivat 47 prosenttia ja olivat vuonna 1971 17 822 markkaa. Käytettävissä olevat tulot kasvoivat lähes yhtä paljon. Vuonna 1966 ne olivat 11 163 markkaa ja vuonna 1971 16 418 markkaa.

Väestöryhmien järjestys oli vuosina 1966 ja 1971 sama sekä jaettujen tuotannontekijätulojen että käytettävissä olevien tulojen suuruuden mukaan. Suurituloisimpia olivat johtaja- ja toimihenkilötaloudet, joiden tulot olivat vuonna 1966 noin 64 prosenttia suuremmat kuin kaikkien kotitalouksien keskimäärin. Vuonna 1971 ero oli 60 prosenttia. Käytettävissä olevien tulojen osalta ero oli pienempi. Vuonna 1966 johtaja- ja toimihenkilötalouksien käytettävissä olevat tulot olivat 44 prosenttia ja vuonna 1971 32 prosenttia kotitalouksien keskimääräisiä tuloja suuremmat. Pienituloisimman ryhmän, ammatissa toimimattomien, jaetut tuotannontekijätulot olivat molempina vuosina vain noin neljännes ja käytettävissä olevat tulot vain noin puolet keskimääräisestä.

Asetelma 6b. Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen suhteelliset erot sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1966 ja 1971
 Relativa skollnader i hushållens disponibl inkomster enligt socioekonomisk ställning åren 1966 och 1971
 Relativa differences the levels of available income of households according to socio-economic group in 1966 and 1971

Kaikki kotitaloudet - Alla hushållen - All households = 100

Sosioekonominen asema	Käytettävissä oleva tulo			
	Keskiarvo		Mediaani	
	1966	1971	1966	1971
Kaikki kotitaloudet mk	11 163	16 418	9 849	14 810
Indeksi	100	100	100	100
Maanviljelijät	89	103	89	102
Muut yrittäjät	134	124	112	114
Johtajat ja toimihenkilöt	144	132	151	132
Työntekijät	95	104	101	..
Maa- ja metsätalous	60	89	..	85
Muut	97	104	..	111
Ammatissa toimimattomat	54	59	45	53

Asetelmien 6a ja 6b mukaan tulonsiirrot tasoittavat tuloeroja. Tulonsiirtojen vaikutus tulotasoon on yleensä negatiivinen, toisin sanoen kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ovat pienemmät kuin tuotannontekijätulot. Poikkeuksena ovat maanviljelijäkotitaloudet ja ammatissa toimimattomat kotitaloudet, joiden käytettävissä olevat tulot ovat tuotannontekijätuloja suuremmat. Maanviljelijöillä tämä johtuu paitsi suhteellisen suurista saaduista tulonsiirroista myöskin maatalouden verotuksesta. Ammatissa toimimattomilla kotitalouksilla taas saadut tulonsiirrot kuten eläkkeet ovat pääasiallinen toimeentulolähde.

Vuosina 1966-1971 muuttui kotitalouksien välinen tulonjako vain vähän. Tulonsiirtojen vaikutuksesta jakautuivat käytettävissä olevat tulot vuonna 1971 jonkin verran tasaisemmin kuin vuonna 1966. Jaettujen tuotannontekijätulojen mukaan väestöryhmien väliset tuloerot sen sijaan lisääntyivät.

Kotitalouksien tulot viidenneksittäin

Väestöryhmien tulonjaon kehitystä havainnollistaa seuraava fraktiilitarkastelu, missä kotitaloudet on jaettu viidenneksiin kotitaloutta kohti lasketun käytettävissä olevan tulo mukaan. Asetelmassa 7a, joka perustuu liitetauluun 4, esitetään viidennesten suhteelliset tuloajat ja asetelmassa 7b viidennesten tulo-osuudet väestöryhmittäin vuosina 1966 ja 1971. Eri vuosien tiedot poikkeavat asetelmissä jonkin verran toisistaan. Ensinnäkin ryhmään maatalousyrittäjät kuului vuonna 1966 vain maanviljelijöitä ja muut maatalousyrittäjät olivat ryhmässä muut yrittäjät, kun taas vuonna 1971 olivat kaikki maatalousyrittäjät samassa ryhmässä. Toiseksi ryhmän työntekijät jaottelu poikkeaa hieman eri vuosina ja tiedot eivät siten ole täysin vertailukelpoisia.

Asetelma 7a. Kotitaloutta kohtilaskettujen käytettävissä olevien tulojen suhteelliset viidennesrajat sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1966 ja 1971
 Relativa skillnader i kvintilgränser av disponibla inkomster per hushåll enligt socioekonomisk ställning åren 1966 och 1971
 Relative differences in the quintile lines of available income per household according to socio-economic groups in 1966 and 1971

Kaikki kotitaloudet - Alla hushållen - All households = 100

Sosioekonominen asema	Viidennesrajat							
	Q ₁		Q ₂		Q ₃		Q ₄	
	1966	1971	1966	1971	1966	1971	1966	1971
Kaikki kotitaloudet	100	100	100	100	100	100	100	100
Maatalousyrittäjät	108	118	92	105	87	100	84	99
Muut yrittäjät	137	121	115	120	114	116	139	114
Johtajat ja ylemmät toimihenkilöt	255	232	199	201	180	183	167	167
Muut toimihenkilöt	147	137	134	119	123	113	115	106
Maataloustyöntekijät	65	96	61	91	60	83	59	82
Ammattitaitoiset työntekijät	148	..	122	..	111	..	100	..
Ammattitaidottomat työntekijät	107	..	89	..	77	..	79	..
Teollisuus- ja rakennustyöntekijät	..	135	..	120	..	109	..	99
Palvelualojen työntekijät	..	124	..	114	..	104	..	95
Ammatissa toimimattomat	50	59	46	53	48	53	39	58

Asetelma 7b. Kotitaloutta kohti laskettujen käytettävissä olevien tulojen jakautuminen viidenneksiin sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1966 ja 1971
 Den procentuella fördelningen av disponibla inkomster i kvintilgrupper av hushållen inom socioekonomiska grupper åren 1966 och 1971
 Percentage of available income accounted for by quintile groups of households by available income per household within socio-economic groups in 1966 and 1971

Sosioekonominen asema	Vuosi	Kotitalousviidenneksien tulo-osuudet, %					
		I	II	III	IV	V	Kaikki
Maatalousyrittäjät	1966	7.8	12.9	17.4	22.4	39.5	100.0
	1971	7.8	13.3	17.8	23.4	37.7	100.0
Muut yrittäjät	1966	5.3	11.0	14.5	21.4	47.8	100.0
	1971	6.4	11.7	17.0	21.8	43.2	100.0
Johtajat ja ylemmät toimihenkilöt	1966	10.2	13.9	18.2	22.1	35.6	100.0
	1971	9.3	14.6	18.5	23.1	34.4	100.0
Muut toimihenkilöt	1966	8.2	13.7	18.6	24.3	35.2	100.0
	1971	8.9	14.2	18.6	24.0	34.4	100.0
Maataloustyöntekijät	1966	6.9	12.5	17.5	22.8	40.3	100.0
	1971	7.6	13.3	17.5	22.3	39.3	100.0
Ammattitaitoiset työntekijät	1966	8.8	14.7	18.9	23.8	33.8	100.0
	1971
Ammattitaidottomat työntekijät	1966	8.7	14.1	17.8	23.5	35.9	100.0
	1971
Teollisuus ja rakennustyöntekijät	1966
	1971	9.1	14.8	19.1	23.6	33.2	100.0
Palvelualojen työntekijät	1966
	1971	8.5	14.4	19.4	23.8	33.9	100.0
Ammatissa toimimattomat	1966	6.8	10.4	14.8	23.5	44.5	100.0
	1971	7.3	11.5	15.9	22.7	42.7	100.0

Asetelman 7a mukaan kaventuivat väestöryhmien väliset tuloerot vuosina 1966-1971 eli pienituloisimpien kotitalousryhmien tulot nousivat jonkin verran nopeammin kuin suurituloisimpien. Väestöryhmien sisällä viidennesten tulo-osuudet muuttuivat vain vähän. Useimmissa väestöryhmissä asetelman 7b mukaan laski ylimmän viidennes tulo-osuus hieman keskimääräisten viidennesten osuuden vastaavasti noustessa. Tulot jakautuivat kaikissa väestöryhmissä lähes yhtä epätasaisesti. Asetelman 7b perusteella näyttää siltä, että tulonjako oli epätasaisinta ryhmässä muut yrittäjät ja tasaisinta työntekijöiden ryhmissä.

Alueelliset tuloerot

Asetelmissa 8a ja 8b esitetään kotitalouksien jaettujen tuotannontekijätulojen ja käytettävissä olevien tulojen suhteelliset erot suuralueen ja kuntamuodon mukaan vuosina 1966 ja 1971. Tarkemmat tiedot tulojen alueittaisesta jakautumisesta esitetään liitetaulussa 5. Suuralueet on muodostettu lääneittäin seuraavasti: Etelä-Suomeen kuuluvat Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen, Kymen ja Ahvenanmaan läänit, Väli-Suomeen kuuluvat Mikkelin, Pohjois-Karjalan, Kuopion, Keski-Suomen ja Vaasan läänit sekä Pohjois-Suomeen Oulun ja Lapin läänit.

Asetelma 8a. Kotitalouksien jaettujen tuotannontekijätulojen suhteelliset erot suuralueen ja kuntamuodon mukaan vuosina 1966 ja 1971
 Relativa skillnader i hushållens distribuerade faktorinkomster enligt storområde och kommuntyp åren 1966 och 1971
 Relative differences in the levels of distributed factor income of households according to region and type of commune in 1966 and 1971

Koko maa - Hela riket - Whole country = 100

Alue	Lukumäärä		Jaetut tuotannontekijätulot			
			Kotitaloutta kohti		Henkeä kohti	
	1966 %	1971 %	1966	1971	1966	1971
Koko maa	100.0	100.0	100	100	100	100
Kgit ja klat	52.6	56.2	117	109	136	120
Mlkt	47.4	43.8	81	89	70	80
Etelä-Suomi	62.7	62.9	107	107	119	114
Helsinki	14.9	13.9	126	121	171	153
Kgit ja klat	25.0	27.6	117	108	133	116
Mlkt	22.9	21.4	84	95	80	93
Väli-Suomi	27.9	26.3	88	87	77	80
Kgit ja klat	9.0	10.4	108	96	114	97
Mlkt	18.9	15.9	79	81	64	70
Pohjois-Suomi	9.4	10.8	88	94	74	80
Kgit ja klat	3.8	4.3	101	106	108	107
Mlkt	5.5	6.5	79	87	59	66

Asetelma 8b. Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen suhteelliset erot suur-
alueen ja kuntamuodon mukaan vuosina 1966 ja 1971
Relativa skillnader i hushållens disponibla inkomster enligt stor-
område och kommuntyp åren 1966 och 1971
Relative differences in the levels of available income of house-
holds according to region and type of commune in 1966 and 1971

Koko maa - Hela riket - Whole country = 100

Alue	Käytettävissä olevat tulot			
	Kotitaloutta kohti		Henkeä kohti	
	1966	1971	1966	1971
Koko maa	100	100	100	100
Kgit ja klat	112	104	130	115
Mlkt	87	94	75	85
Etelä-Suomi	105	104	116	112
Helsinki	121	115	164	146
Kgit ja klat	111	103	126	111
Mlkt	88	98	84	96
Väli-Suomi	92	91	80	83
Kgit ja klat	104	94	110	95
Mlkt	86	88	69	77
Pohjois-Suomi	93	99	78	84
Kgit ja klat	99	102	105	103
Mlkt	88	97	65	74

Pienituloisimmat kotitaloudet olivat molempina vuosina Väli- ja Pohjois-Suomen maalaiskunnissa ja suurituloisimmat Helsingissä. Kun esimerkiksi Väli-Suomen maalaiskunnassa asuvalla kotitaloudella oli vuonna 1971 käytettävissään keskimäärin 14 511 markkaa, olivat helsinkiläisen kotitalouden käytettävissä olevat tulot lähes 30 prosenttia suuremmat eli 18 804 markkaa. Jaettujen tuotannontekijätulojen osalta ero on vieläkin suurempi. Vuonna 1971 olivat helsinkiläisten kotitalouksien tulot lähes 50 prosenttia suuremmat kuin Väli-Suomen maalaiskuntien talouksien. Vuosina 1966-1971 alueiden välinen ero pieneni. Vuonna 1966 olivat helsinkiläisten kotitalouksien käytettävissä olevat tulot 41 prosenttia ja tuotannontekijätulot 59 prosenttia suuremmat kuin Väli-Suomen maalaiskuntien talouksien.

Kaupunkien ja kauppaloitten kotitalouksien keskimääräiset tulot olivat koko maassa suuremmat kuin maalaiskuntien talouksien tulot. Alueen sisäiset tuloerot olivat molempina vuosina suurimmat Etelä-Suomessa. Helsinki oli maan suurituloisin alue, kun taas Etelä-Suomen maalaiskuntien kotitalouksien tulot taloutta kohti olivat likimäärin samansuuruiset kuin Väli- ja Pohjois-Suomen maalaiskuntien kotitalouksien tulot.

Kotitalouksien keskikoko oli suurin pienituloisimmilla alueilla. Tästä johtuen kotitalouden jäsentä kohti laskettujen tulojen alueelliset erot olivat selvästi suuremmat kuin koko kotitaloutta kohti laskettujen tulojen erot.

6.2 Kotitalouksien tulot vuonna 1971

Kotitalouksien jaettujen tuotannontekijätulojen ja käytettävissä olevien tulojen väestöryhmittäinen jakautuminen on jo esitetty asetelmissa 6a ja 6b sekä liitetaulussa 3. Asetelmissa 9a, 9b ja 9c kuvataan väestöryhmien sisäistä tulojakoa ja tulojen muodostusta vuonna 1971. Asetelmassa 9a tarkastellaan yrittäjäkotitalouksien, asetelmassa 9b palkansaaajakotitalouksien ja asetelmassa 9c ammatissa toimimattomien kotitalouksien tuloja.

Asetelma 9a. Yrittäjäkotitalouksien tulot kotitaloutta kohti tulolajeittain vuonna 1971
Företagarehushållens inkomster per hushåll enligt inkomsttyp år 1971
Structure of income per household by sources in households of employers and own-account workers in 1971

Sosioekonominen asema	Luku	Palkkatulot	Yrittäjätulot	Omaisuuksien tulot	Jaetut tuotannontekijätulot	Käytettävissä oleva tulo
	%	mk	mk	mk	mk	mk
Kaikki yrittäjäkotitaloudet	100.0	4 584	13 369	1 500	19 553	17 899
Maatalousyrittäjät	71.9	3 413	11 912	1 329	16 655	16 817
Maanviljelijät, peltopinta-ala:						
2.0 - 4.99 ha	11.1	3 090	5 851	853	9 794	11 713
5.0 - 9.99 ha	26.5	3 589	9 268	1 176	14 033	15 124
10.0 -19.99 ha	23.4	3 311	13 576	1 477	18 364	18 020
20.0 - ha	9.5	3 572	22 583	2 005	28 160	25 052
Muut maatalousyrittäjät	1.5	3 271	9 828	951	14 051	13 439
Muut yrittäjät	28.1	7 581	17 099	2 292	26 973	20 669

Yrittäjäkotitalouksia oli vuonna 1971 251 572 mikä oli 17 prosenttia kaikista kotitalouksista. Suurin ryhmä oli maatalousyrittäjät, joiden osuus kaikista yrittäjäkotitalouksista oli 70 prosenttia.

Yrittäjäkotitalouksien keskimääräiset tuotannontekijätulot olivat vuonna 1971 19 553 markkaa ja käytettävissä olevat tulot 17 899 markkaa. Selvästi suurituloisimpia yrittäjäkotitalouksia olivat yli 20 peltohehtaaria omistavat maanviljelijäkotitaloudet sekä muut yrittäjäkotitaloudet.

Alle 10 peltohehtaarin viljelijäkotitaloudet olivat ammatissa toimiva ryhmä, jonka saamat tulonsiirrot ovat maksettuja suuremmat eli käytettävissä olevat tulot ovat suuremmat kuin jaetut tuotannontekijätulot. Yleensäkin maatalousyrittäjäkotitalouksien jaettujen tuotannontekijätulojen ja käytettävissä olevien tulojen erotus oli pienempi kuin muiden ammatissa toimivien kotitalouksien.

Yrittäjätaloudet saivat yrittäjätuloina keskimäärin 68 prosenttia tuotannontekijätuloistaan. Palkkatulojen osuus vaihteli eri yrittäjryhmissä. Eri maatalousyrittäjryhmien palkkatulot olivat markkamääräisesti lähes yhtä suuret, mutta palkkojen osuus tuotannontekijätuloista vaihteli. Alle viiden peltohehtaarin viljelijätaloudet saivat lähes kolmasosan tuloistaan palkkoina, kun taas yli 20 peltohehtaarin viljelijöiden tuotannontekijätuloista palkkojen osuus oli vain 13 prosenttia. Muiden yrittäjien tuotannontekijätuloista palkkojen osuus oli 28 prosenttia.

Omaisuuustulojen merkitys yrittäjätalouksien tuloille oli pieni. Niiden osuus tuotannontekijätuloista oli keskimäärin vain noin kahdeksan prosenttia.

Asetelma 9b. Palkansaajakotitalouksien tulot kotitaloutta kohti tulolajeittain vuonna 1971
 Löntagarhusställens inkomster per hushåll enligt inkomsttyp år 1971
 Structure of income per household by sources in households of wage and salary earners in 1971

Sosioekonominen asema	Luku %	Palkkatulot mk	Yrittäjätulot mk	Omaisuuustulot mk	Jaetut tuotannon- tekijätulot mk	Käytettävissä oleva tulo mk
Kaikki palkansaajakotitaloudet	100.0	21 571	686	1 020	23 287	18 842
Johtajat ja ylemmät toimihenkilöt	11.9	39 237	1 927	1 718	42 883	29 918
Muut toimihenkilöt	27.3	20 939	343	965	22 246	18 065
Maa- ja metsätaloustyöntekijät	2.4	12 337	2 506	743	15 587	14 673
Teollisuus- ja rakennustyöntekijät	40.6	18 992	537	947	20 476	17 362
Teoll. ammattitaitoiset	26.1	19 221	418	872	20 512	17 123
Rakenn. ammattitaitoiset	8.6	20 627	782	1 239	22 648	19 284
Ammattitaidottomat	5.9	15 583	704	847	17 134	15 603
Palveluelinkeinojen työntekijät	17.8	17 858	527	844	19 230	16 564
Kauppa ja ravitsemus	4.8	14 746	412	591	15 749	13 852
Liikenne	6.9	19 972	757	1 052	21 782	18 298
Muut	6.0	17 902	354	806	19 062	16 727

Palkansaajakotitalouksien lukumäärä oli vuonna 1971 874 660, mikä oli lähes 60 prosenttia kaikista kotitalouksista. Suurin palkansaajaryhmä oli työntekijät, joiden osuus palkansaajakotitalouksista oli 61 prosenttia.

Palkansaajakotitalouksien keskimääräiset jaetut tuotannontekijätulot olivat 23 287 markkaa ja käytettävissä olevat tulot 18 842 markkaa. Suurituloisin palkansaajaryhmä oli johtajat ja ylemmät toimihenkilöt, joiden tuotannontekijätulot olivat 42 883 markkaa. Tämä on lähes kolme kertaa enemmän kuin pienituloisimman ryhmän maa-

ja metsätaloustyöntekijät ja lähes kaksi kertaa niin suuret kuin kaikkien palkansaajakotitalouksien tulot keskimäärin.

Verotus tasoitti palkansaajakotitalouksien suuria tuloeroja. Johtajien ja ylempien toimihenkilöiden käytettävissä olevat tulot olivat kaksi kertaa suuremmat kuin maa- ja metsätaloustyöntekijöiden ja puolitoistakertaa niin suuret kuin kaikkien palkansaajien käytettävissä olevat tulot keskimäärin.

Palkansaajakotitaloudet saivat valtaosan tuloistaan palkkoina. Vuonna 1971 oli palkkojen osuus niiden tuotannontekijätuloista 93 prosenttia. Poikkeuksena tästä olivat maa- ja metsätaloustyöntekijät, joiden tuotannontekijätuloista yrittäjätuloja oli noin 16 prosenttia.

Omaisustulojen osuus palkansaajakotitalouksien tuloista oli pieni, vain noin 4 prosenttia tuotannontekijätuloista.

Asetelma 9c. Ammatissa toimimattomien kotitalouksien tulot kotitaloutta kohti tulo-
lajeittain vuonna 1971
Icke-yrkesverksammas hushållens inkomster per hushåll enligt inkomst-
typ år 1971
Structure of income per household by sources in households of the eco-
nomically inactive in 1971

Pääasiallinen toimeentulolähde	Luku %	Palkka- tulot mk	Yrittä- jätulot mk	Omai- suus- tulot mk	Jaetut tuotan- nonteki- jätulot mk	Käytettä- vissä oleva tulo mk
Kaikki ammatissa toimi- mattomat kotitaloudet	100.0	1 849	625	1 232	3 706	9 671
Työ- tai virkaeläke	29.1	3 020	580	1 650	5 250	13 657
Kansaneläke tai avustus	63.7	1 196	613	817	2 626	8 036
Muu	7.1	2 895	921	3 224	7 040	7 985

Neljäsosa kotitalouksista eli 369 479 oli vuonna 1971 ammatissa toimimattomia. Näistä 64:llä prosentilla pääasiallisena toimeentulolähteenä oli kansaneläke tai avustus.

Ammatissa toimimattomien kotitalouksien keskimääräiset tuotannontekijätulot olivat 3 706 markkaa. Ryhmän pääasiallinen tulolähde oli saadut tulonsiirrot, lähinnä eläkkeet. Työ- tai virkaeläkkeen varassa elävien kotitalouksien taloudellinen asema oli selvästi parempi kuin muiden ammatissa toimimattomien talouksien. Ryhmän käytettävissä olevat tulot olivat lähes puolitoista kertaa suuremmat kuin ammatissa toimimattomien talouksien keskimäärin. Suurin ammatissa toimimattomien ryhmä oli kansaneläkkeestä tai avustuksesta pääasiallisen toimeentulonsa saavat. Näiden käytettävissä olevat tulot olivat lähes 41 prosenttia pienemmät kuin työ- tai virkaeläkkeestä toimeentulonsa saavien talouksien.

Kotitalouksien tulonsiirrot

Asetelmassa 10 esitetään kotitalouksien maksamat ja saamat tulonsiirrot väestöryhmittäin. Asetelma perustuu liitetauluun 6.

Asetelma 10. Kotitalouksien tulonsiirrot sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1971
 Hushållens transfereringar enligt socioekonomisk ställning år 1971
 Current transfers paid and received by households according to socio-economic group in 1971

Kaikki kotitaloudet - Alla hushållen - All households = 100

Sosioekonominen asema	Maksetut tulonsiirrot		Saadut tulonsiirrot	
	Indeksi	Osuus jaetuista tuotannontekijätuloista, %	Indeksi	Osuus käytettävissä olevista tuloista, %
Kaikki kotitaloudet, mk	4 418		3 014	
	100	24.8	100	18.4
Maatalousyrittäjät	57	15.0	88	15.8
Maanviljelijät, peltopinta-ala:				
2.00- 4.99 ha	27	12.3	104	26.7
5.00- 9.99 ha	40	12.6	95	18.9
10.00-19.99 ha	63	15.2	81	13.6
20.00- ha	121	19.0	74	8.9
Muut maatalousyrittäjät	55	17.4	61	13.6
Muut yrittäjät	181	29.7	56	8.2
Palkansaajat	134	25.4	48	7.7
Johtajat ja ylemmät toimihenkilöt	328	33.8	51	5.1
Muut toimihenkilöt	123	24.4	41	6.8
Maa- ja metsätal.työntek.	64	18.1	64	13.1
Teoll. ja rakennustyöntek.	105	22.6	51	8.8
Teoll. ammattitaitoiset	107	23.0	44	7.8
Rakenn. ammattitaitoiset	117	22.7	59	9.2
Ammattitaidottomat	79	20.5	65	12.7
Palveluelinkeinojen työntek.	95	21.9	51	9.3
Kauppa ja ravitsemus	74	20.7	45	9.9
Liikenne	110	22.3	45	7.5
Muut	96	22.1	63	11.3
Ammatissa toimimattomat	26	31.1	236	73.6
Pääasiallinen toimeentulolähde				
Työ- tai virkaeläke	64	53.5	372	82.1
Kansaneläke tai avustus	9	14.9	192	72.2
Muu	27	16.9	71	26.8

Vuonna 1971 maksoivat kotitaloudet tulonsiirtoja lähes 25 prosenttia jaetuista tuotannontekijätuloistaan. Kotitalouksien maksamista tulonsiirroista 91 prosenttia oli välitömiä veroja. Muiden yrittäjien ja palkansaajien verotus oli ankarampaa kuin maatalousyrittäjien. Eniten tulonsiirtoja maksoi suurituloisin ryhmä, johtajat ja ylemmät toimihenkilöt.

Kotitaloudet saivat vuonna 1971 18 prosenttia käytettävissä olevista tuloistaan tulonsiirtoina. Suurin osa kotitalouksien saamista tulonsiirroista oli eläketuloja, joiden osuus kaikista kotitalouksien saamista tulonsiirroista oli lähes 67 prosenttia. Lähes 48 prosenttia eläketuloista oli työ- ja virkaeläkkeitä. Toiseksi suurin tulonsiirtoryhmä oli perhekustannusten tasaukseen tarkoitettut tulonsiirrot kuten lapsi- ja perhelisät, äitiysavustukset ja lapsiperheiden asumistuki. Eniten tulonsiirtoja saivat ammatissa toimimattomat kotitaloudet, joiden käytettävissä olevista tuloista tulonsiirtojen osuus oli keskimäärin 74 prosenttia. Ammatissa toimivista kotitalouksista saivat eniten tulonsiirtoja maatalousyrittäjät. Maatalousyrittäjien saamien tulonsiirtojen osuus käytettävissä olevista tuloista vaihteli tilakoon mukaan siten, että eniten tulonsiirtoja saivat alle viiden pellohehtaarin viljelijätaloudet ja vähiten yli 20 pellohehtaarin viljelijät.

Kotitalouksien koko ja rakenne

Asetelmassa 11 esitetään tiedot kotitalouksien tuloista talouksien koon ja rakenteen mukaan. Asetelma perustuu liitetauluun 7.

Asetelma 11. Kotitalouksien tulojen suhteelliset erot kotitaloustyyppin mukaan vuonna 1971

 Relativa skillnader i hushållens inkomster enligt hushållstyp år 1971
 Relative differences in income of households by type of household in 1971

Kotitaloustyyppi	Luku %	Jaetut tuotantokelijätulot	Tulonsiirrot		Käytettävissä oleva tulo
			Saadut	Maksetut	
Kaikki kotitaloudet	100.0	100	100	100	100
Henkilöluku 1	22.8	43	84	47	50
Mies -44v	2.6	75	14	89	61
45v-	3.5	40	109	48	50
Nainen -44v	4.9	67	13	65	57
45v-	11.8	27	123	29	44
Henkilöluku 2	23.6	75	138	80	86
2 aikuista	22.0	77	143	83	87
1 aikuinen ja 1 lapsi	1.7	55	83	43	64
Henkilöluku 3	19.1	118	94	117	114
2 aikuista ja 1 lapsi	11.9	126	51	127	112
1 aikuinen ja 2 lasta	0.8	60	109	42	73
3 aikuista	6.4	110	171	108	121
Henkilöluku 4	17.2	144	70	146	130
2 aikuista ja 2 lasta	11.7	145	52	150	126
3 aikuista ja 1 lapsi	3.3	145	97	143	136
Muut	2.2	139	131	128	141
Henkilöluku 5	9.0	153	82	151	140
2 aikuista ja 3 lasta	4.7	151	57	158	132
3 aikuista ja 2 lasta	2.4	147	99	133	142
Muut	1.9	165	121	158	159
Henkilöluku 6-	8.2	138	130	113	143
2 aikuista ja 4 tai useampi lapsi	3.3	118	102	95	121
3 aikuista ja 3 tai useampi lapsi	2.0	140	118	118	142
Muut	2.9	160	170	132	169

Lapseksi on tilastossa määritelty jokainen alle 18-vuotias henkilö

Lähes puolet kotitalouksista on yhden tai kahden hengen talouksia. Korkeintaan kolmen hengen talouksien osuus oli vuonna 1971 lähes 66 prosenttia.

Kotitalouden tulot vaihtelivat kotitalouksien koon mukaan siten, että suurituloisimpia olivat neljän ja viiden hengen taloudet ja pienituloisimpia yhden ja kahden hengen taloudet. Tulonsiirrot paransivat toisaalta yhden ja kahden hengen ja toisaalta yli kuuden hengen talouksien suhteellista tulotasoa. Pienten kotitalouksien saamat tulonsiirrot olivat pääasiassa eläketuloja. Yli kuuden hengen kotitalouksien saamista tulonsiirroista noin puolet taas oli perhekustannusten tasaukseen tarkoitettuja.

Verotus alensi eniten 3-5 hengen kotitalouksien tulotasoa. Lapsiperheiden aseman parantamiseen tähtäävät verohelpotukset vaikuttivat asetelman mukaan vasta kuuden hengen ja sitä suurempien kotitalouksien tuloihin.

Kotitaloudet desiileittäin

Seuraavassa on kotitaloudet jaettu desiileihin eli kymmeneneksiin kotitaloutta kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.

Asetelmassa 12a esitetään kotitalouksien desiilitulorajat ja asetelmassa 12b desiilien tulo-osuudet väestöryhmittäin.

Asetelma 12a. Kotitaloutta kohti laskettujen käytettävissä olevien tulojen desiilirajat sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1971
Decilgränser av disponibla inkomster per hushåll enligt socioekonomisk ställning år 1971
The decile lines of available income per household according to socio-economic group in 1971

Desiilit	Desiilirajat, mk				
	Kaikki kotitaloudet	Maatalousyrittäjät	Muut yrittäjät	Palkansaaajat	Ammatissa toimimattomat
I	5 557	6 894	7 191	8 379	3 849
II	7 939	9 395	9 592	10 997	4 715
III	10 146	11 281	11 764	13 287	5 500
IV	12 456	13 060	14 964	15 405	6 557
V	14 810	15 162	17 362	17 367	7 676
VI	17 139	17 143	19 916	19 548	9 169
VII	19 827	19 758	22 685	22 050	10 791
VIII	23 352	23 078	26 709	25 508	13 487
IX	28 848	28 747	33 274	30 667	18 139
X	555 091	111 693	555 091	194 127	83 433

Asetelma 12b. Kotitaloutta kohti laskettujen käytettävissä olevien tulojen jakautuminen desiileihin sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1971
Den procentuella fördelningen av disponibla inkomster i decilgrupper av hushållen inom socioekonomiska grupper år 1971
Percentage of available income accounted for by decile groups of households by available income per household in socio-economic groups in 1971

Desiili	Desiilien tulo-osuudet, %				
	Kaikki kotitaloudet	Maatalousyrittäjät	Muut yrittäjät	Palkansaajat	Ammatissa toimimattomat
I	2.5	2.9	2.2	3.4	2.9
II	4.1	4.9	4.2	5.1	4.4
III	5.5	6.1	5.1	6.4	5.3
IV	6.8	7.2	6.6	7.6	6.2
V	8.2	8.3	7.8	8.6	7.3
VI	9.7	9.5	9.2	9.7	8.6
VII	11.2	10.9	10.3	10.9	10.2
VIII	13.0	12.5	11.5	12.4	12.5
IX	15.6	15.0	14.8	14.6	16.0
X	23.5	22.7	28.4	21.2	26.7
Kaikki	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Asetelman 12a mukaan olivat muiden yrittäjien ja palkansaajien tulorajat eri desiileissä lähes yhtä suuret. Maatalousyrittäjien tulotaso oli asetelman mukaan jonkin verran muiden ammatissa toimivien väestöryhmien tulotaso matalampi. Ammatissa toimimattomien kotitalouksien tulotaso oli puolestaan selvästi muiden väestöryhmien tulotaso matalampi.

Asetelmista 12a ja 12b nähdään, että väestöryhmien sisäiset tuloerot olivat selvästi suuremmat kuin ryhmien väliset tuloerot. Kaikissa väestöryhmissä kolme ylintä desiiliä sai noin puolet kotitalouksien käytettävissä olevista tuloista kun taas viiden alimman desiilin tulo-osuus oli kaikissa väestöryhmissä vain noin 30 prosenttia.

Asetelmissa 13a ja 13b tarkastellaan yksityiskohtaisemmin suurimman väestöryhmän, palkansaajien desiilien tulorajoja ja tulo-osuuksia.

Asetelma 13a. Palkansaajakotitaloutta kohti laskettujen käytettävissä olevien tulojen desiilirajat sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1971
Decilgränser av disponibla inkomster per löntagar hushåll enligt socioekonomisk ställning år 1971
The decile lines of available income per wage and salary earner households according to socio-economic groups in 1971

Desiili	Desiilitulorajat, mk					
	Kaikki palkansaajakotitaloudet	Johtajat ja ylemmät toimihenk.	Muut toimihenkilöt	Maa- ja metsätal. työntek.	Teoll. ja rakennus-työntek.	Palveluelinkeinojen työntek.
I	8 379	14 973	8 560	5 636	8 236	7 523
II	10 997	18 398	10 879	7 587	10 756	9 870
III	13 287	22 276	12 902	9 763	12 946	12 210
IV	15 405	24 995	14 850	11 346	14 912	14 143
V	17 367	27 998	17 016	12 568	16 672	16 294
VI	19 548	31 362	19 347	14 150	18 666	17 779
VII	22 050	34 565	21 940	16 727	20 440	19 723
VIII	25 508	38 999	24 746	19 220	23 045	22 121
IX	30 667	46 668	28 972	25 856	27 241	26 562
X	194 127	194 127	95 867	59 498	67 930	67 571

Asetelma 13b. Palkansaajakotitaloutta kohti laskettujen käytettävissä olevien tulojen jakautuminen desiileihin sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1971
Den procentuella fördelningen av disponibla inkomster i decilgrupper av löntagarhushåll inom socioekonomiska grupper år 1971
Percentage of available income accounted for by decile groups of wage and salary earner households by available income per household in socio-economic groups in 1971

Desiili	Kaikki palkansaajakotitaloudet	Johtajat ja ylemmät toimihenk.	Muut toimihenkilöt	Maa- ja metsätalustyöntek.	Teoll. ja rakennustyöntek.	Palveluelinkeinojen työntek.
I	3.4	3.8	3.6	2.8	3.7	3.3
II	5.1	5.5	5.3	4.8	5.4	5.2
III	6.4	6.8	6.5	5.7	6.8	6.6
IV	7.6	7.8	7.7	7.6	8.0	7.8
V	8.6	8.6	8.7	8.0	9.0	9.1
VI	9.7	9.9	9.9	9.5	10.1	10.3
VII	10.9	10.9	11.3	11.0	11.2	11.3
VIII	12.4	12.2	12.7	11.3	12.4	12.5
IX	14.6	13.9	14.7	15.6	14.4	14.5
X	21.2	20.5	19.7	23.7	18.8	19.4
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Palkansaajista suurituloisimpia olivat johtajat ja ylemmät toimihenkilöt ja pienituloisimpia maa- ja metsätalustyöntekijät. Palkansaajatalouksien keskimääräinen käytettävissä olevan tulon mediaani oli vuonna 1971 17 367 markkaa. Johtajien ja ylemmien toimihenkilöiden mediaanitulo oli 61 prosenttia suurempi eli 27 998 markkaa. Maa- ja metsätalustyöntekijöiden mediaanitulo oli 28 prosenttia keskimääräistä pienempi eli 12 568 markkaa.

Tulot jakautuivat lähes yhtä epätasaisesti kaikkien palkansaajaryhmien sisällä. Kaikissa palkansaajaryhmissä kolme ylintä desiiliä sai noin puolet ryhmän käytettävissä olevista tuloista, kun taas kolmen alimman desiilin tulo-osuus oli vain noin 15 prosenttia ja viiden alimman vain noin 30 prosenttia.

Desiilien rakenne

Asetelmasta 14 näkyy käytettävissä olevan tulo mukaan muodostettuihin desiileihin kuuluvien kotitalouksien keskimääräinen henkilöluku, alle 18-vuotiaitten lasten lukumäärä, keskimääräinen ammatissa toimivien jäsenten määrä sekä yli 64-vuotiaitten jäsenten määrä.

Desiilien väestöryhmittäinen rakenne oli vuonna 1971 hajanainen. Kolmessa alimmas-
sa desiilissä oli ammatissa toimimattomien kotitalouksien osuus huomattavasti ryhmän
keskimääräistä osuutta suurempi. Ensimmäisessä desiilissä se oli peräti 76 prosent-
tia. Ylemissä desiileissä laski ammatissa toimimattomien kotitalouksien osuus, amma-
tissa toimivien talouksien osuuden vastaavasti noustessa.

Viidennessä eli mediaanitulon sisältävässä desiilissä oli ammatissa toimimattomien
kotitalouksien osuus enää noin 18 prosenttia, mikä oli selvästi vähemmän kuin ryhmän
keskimääräinen osuus kaikista kotitalouksista. Ammatissa toimivista kotitalouksista oli
viidennessä desiilissä keskimääräistä enemmän maatalousyrittäjätalouksia ja työntekijä-
talouksia, kun taas muiden yrittäjien sekä johtajien ja toimihenkilöiden osuus oli jonkin
verran niiden keskimääräistä osuutta pienempi.

Kymmenennessä eli suurituloisimmassa desiilissä oli ammatissa toimimattomien koti-
talouksien osuus erittäin pieni, vain vajaa viisi prosenttia. Ammatissa toimivista ryh-
mistä oli maatalousyrittäjien osuus hieman niiden keskimääräistä osuutta pienempi kun
taas muiden yrittäjien ja palkansaajien osuus oli selvästi keskimääräistä suurempi.
Kun muiden yrittäjien osuus kaikista kotitalouksista oli noin viisi prosenttia ja palkan-
saajien noin 58 prosenttia olivat ryhmien vastaavat osuudet kymmenennessä desiilis-
sä kahdeksan ja 75 prosenttia. Runsaat puolet kymmenenteen desiiliin kuuluvista koti-
talouksista oli johtaja- ja toimihenkilötalouksia. Niiden osuus oli kymmenennessä
desiilissä yli kaksi kertaa keskimääräistä osuutta suurempi. Toisen palkansaajaryhmän,
työntekijöiden osuus oli sen sijaan lähes kymmenen prosenttiyksikköä pienempi kuin ryh-
män keskimääräinen osuus.

6.3 Kotitalouksien kulutusmenot

Asetelmassa 16 esitetään tiedot sekä kotitaloutta että kotitalouden jäsentä kohti lasketuis-
ta kulutusmenoista sekä kotitalouksien käytettävissä olevista tuloista. Tarkemmat tiedot
kotitalouksien kulutusmenoista esitetään liitetaulussa 9.

Asetelman 16 mukaan jakautuivat eri väestöryhmien keskimääräiset kulutusmenot lähes
samalla tavalla kuin niiden käytettävissä olevat tulot sekä kotitaloutta että kotitalouden
jäsentä kohti laskettuna. Johtajien ja ylempien toimihenkilöiden kulutusmenot ja käy-
tettävissä olevat tulot olivat suurimmat sekä kotitaloutta että jäsentä kohti laskettuna.
Kotitaloutta kohti lasketut kulutusmenot ja käytettävissä olevat tulot olivat puolestaan
pienimmät ammatissa toimimattomilla kotitalouksilla, kun taas kotitalouden jäsentä kohti
laskettuna sekä tulot että kulutusmenot olivat pienimmät maatalousyrittäjillä ja maa- ja
metsätaloustyöntekijöillä.

Asetelmassa 17 esitetään tiedot kotitalouksien kulutusmenojen rakenteesta eri väestö-
ryhmissä.

Asetelma 16. Kotitalouksien kulutusmenojen ja käytävissä olevien tulojen suhteelliset erot sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1971
 Relativa skillnader i hushållens konsumtionsutgifter och disponibla inkomster enligt socioekonomisk ställning år 1971
 Relative differences in final consumption expenditure and in available income of households according to socio-economic group in 1971

Kaikki kotitaloudet - Alla hushållen - All households = 100

Sosioekonominen asema	Kotitaloutta kohti		Henkeä kohti	
	Kulutusmenot	Käytävissä oleva tulo	Kulutusmenot	Käytävissä oleva tulo
Kaikki kotitaloudet	100	100	100	100
Maatalousyrittäjät	102	102	73	73
Maanviljelijät				
peltopinta-ala:				
2.00- 4.99 ha	73	71	64	63
5.00- 9.99 ha	95	92	68	67
10.00-19.99 ha	111	110	75	74
20.00- ha	139	153	91	100
Muut maatalousyritt.	91	82	82	73
Muut yrittäjät	144	126	116	101
Palkansaajat	113	115	108	110
Johtajat ja ylemmät toimihenkilöt	176	182	158	163
Muut toimihenkilöt	113	110	122	118
Maa- ja metsätalous-työntekijät	90	89	75	74
Teollisuus- ja rakennus-työntekijät	102	106	94	96
Palvelualojen työntekijät	97	101	94	97
Ammatissa toimimattomat	60	59	91	90
Pääasiallinen toimeentulolähde:				
Työ- tai virkaeläke	80	83	120	125
Kansaneläke tai avustus	48	49	74	75
Muu	74	49	119	79

Asetelma 17. Kotitalouksien kulutusmenojen rakenne sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1971
 Strukturen av hushållens konsumtionsutgifter enligt socioekonomisk ställning år 1971
 Structure of final consumption expenditure of households according to socio-economic group in 1971

	Kaikki kotitaloudet	Maa-talous-yrittäjät	Muut yrittäjät	Johtajat ja toimihenkilöt	Työntekijät	Ammatissa toimimattomat
Kulutusmenot yhteensä, mk	16 032	16 417	23 153	21 230	16 097	9 543
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Ravinto, juomat, tupakka	29.4	36.0	28.2	23.1	31.5	32.6
Vaatetus, jalkineet	8.1	7.6	8.9	8.2	8.5	7.2
Asunto, lämpö, valo, voima	20.8	18.8	19.6	21.3	18.9	26.6
Kotitalouskalusto, -tarvikkeet, -palvelukset	6.7	5.9	6.1	7.8	6.3	6.1
Sairausten ja terveydenhoito	3.5	3.6	2.2	3.2	2.8	6.1
Liikenne	16.9	18.6	19.8	19.0	17.1	9.3
Virkistys, opiskelu, kulttuuri-palvelukset	7.5	5.7	7.6	8.5	7.7	6.1
Muut tavarat ja palvelukset	7.1	3.8	7.7	8.9	7.2	5.9

Suurin menoerä oli lähes kaikissa väestöryhmissä ravintomenot. Poikkeuksena olivat kuitenkin johtajat ja ylemmät toimihenkilöt, joiden asuntomenot olivat ravintomenoja suuremmat. Tämä käy ilmi liitetaulusta 9. Toisella tilalla olivat yleensä asuntomenot, joiden osuus oli keskimäärin 21 prosenttia ja kolmantena liikennemenot, 17 prosenttia.

Menoerien osuudet vaihtelivat väestöryhmittäin. Eniten vaihteli ravintomenojen osuus. Ravintomenojen osuus kulutusmenoista oli selvästi suurin pienituloisilla väestöryhmillä. Kun johtajien ja toimihenkilöiden kulutusmenoista ravintomenot olivat 23 prosenttia ne olivat maatalousyrittäjillä 36 prosenttia.

Asuntomenojen osuus vaihteli vähemmän. Pienin se oli maatalousyrittäjillä, noin 19 prosenttia, ja suurin ammatissa toimimattomilla, 27 prosenttia. Liikennemenojen osuus oli puolestaan yrittäjillä jonkin verran suurempi kuin palkansaajilla, ammatissa toimimattomilla se oli pienin.

7. TULONSAAJIEN TULOT

Seuraavassa tarkastellaan tulojen jakautumista tulonsaajien demografisten ja sosio-ekonomisten muuttujien mukaan. Asetelmien ja liitetaulukien tulotiedot perustuvat tulo- ja omaisuustilastoon, jossa tulokäsittteenä on valtionveron alainen tulo. Asetelmien 21 ja 22 toimialaa ja koulutusta koskevat tiedot perustuvat vuoden 1970 väestönlaskentaan.

Tulot iän ja sukupuolen mukaan

Tulonsaajien sukupuolijakautuma esitetään asetelmassa 18. Sen mukaan miesten enemmisyys, joka vuonna 1966 oli lähes 20 prosenttiyksikköä, laski jatkuvasti ja pieneni vuoteen 1973 mennessä vajaaseen 10 prosenttiyksikköön. Tulojen suhteellinen muutos oli samansuuntaista. Miesten tulojen enemmisyys, joka vuonna 1966 oli hieman yli 40 prosenttiyksikköä, pieneni lievästi.

Asetelma 18. Tulonsaajien lukumäärä ja tulot sekä miesten prosentuaalinen osuus näistä vuosina 1966-1973
 Antal och inkomster av inkomstagare; procentuell andel män och deras inkomster åren 1966-1973
 Number and income recipients; percentage of males and their income in 1966-1973

	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Tulonsaajat	2 478 548	2 520 912	2 517 959	2 666 625	2 712 396	2 782 989	2 866 377	2 922 255
-miehet %	59.0	58.7	58.5	57.7	56.7	56.2	55.4	54.8
Tulot (mink)	16168.57	17555.15	19489.17	21585.20	24165.77	27713.88	32183.43	38150.01
-miehet	71.1	70.5	70.0	69.2	68.9	68.3	68.0	67.3

Tuloa saaneiden miesten ja naisten lukumäärä ja tulot kehittyivät liitetaulun 10 mukaan lähes samalla tavalla. Tämä käy ilmi myös asetelmasta 19, jossa verrataan miesten ja naisten keskitulojen kehitystä mainittuna aikana. Sen mukaan naisten keskimääräiset vuositulot kasvoivat jakson alkupuolella hieman miesten tuloja nopeammin, mutta jakson loppupuolella taas sen verran hitaammin, että koko ajanjaksona miesten ja naisten tulojen suhteellinen ero pysyi lähes ennallaan. Markkamääräinen ero sensijaan kasvoi samana aikana noin kaksinkertaiseksi.

Asetelma 19. Tulonsaajien keskimääräiset vuositulot sukupuolen mukaan vuosina 1966-1973
 Inkomsttagarnas genomsnittliga inkomster enligt kön åren 1966-1973
 Average annual income recipients by sex in 1966-1973

Tulonsaajat	Keskitulot, mk								Muutos 1966-73, %
	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	
Kaikki	6 523	6 964	7 740	8 095	8 909	9 958	11 228	13 055	100.1
miehet	7 866	8 359	9 264	9 712	10 837	12 104	13 778	16 036	103.9
naiset	4 592	4 972	5 595	5 889	6 390	7 202	8 055	9 442	105.6
Naisten keskitulot miesten keskituloista, %	58.2	59.0	60.4	60.6	59.0	59.5	58.5	58.9	

Asetelmassa 20 selvitetään tulojen ja iän välistä yhteyttä. Keskimääräiset tulot olivat vuonna 1971 suurimmat 30-44-vuotiailla tulonsaajilla. Heitä oli kaikista tulonsaajista noin 27 prosenttia, mutta heidän osuutensa tuloista oli noin 37 prosenttia. Sekä nuorten että vanhojen tulot olivat keskimääräistä pienemmät. Näihin ikäryhmiin kuuluvat toisaalta koululaiset, opiskelijat ja harjoittelijat ja toisaalta eläkkeensaajat. Alle 25 vuotiaiden osuus kaikista tulonsaajista oli vuonna 1971 yli 25 prosenttia, mutta heidän saamiensa tulojen osuus oli vain runsaat 13 prosenttia. Myös yli 65-vuotiaiden osuus tulonsaajista oli lähes kaksi kertaa niin suuri kuin heidän saamiensa tulojen osuus.

Asetelma 20. Tulonsaajien lukumäärä ja tulot iän mukaan vuonna 1971
 Antal och inkomster av inkomstagare enligt ålder år 1971
 Number and income of income recipients by age in 1971

Ikä	Luku	%	Tulot 1000 mk	%	Keski- tulot	In- deksi
Yhteensä	2 782 989	100.0	27 713 878	100.0	9 958	100
- 15	44 283	1.6	38 256	0.1	864	9
16 - 19	257 965	9.3	851 446	3.1	3 300	33
20 - 24	396 044	14.2	2 765 879	10.0	6 984	70
25 - 29	311 164	11.2	3 579 605	12.9	11 504	116
30 - 34	267 586	9.6	3 603 744	13.0	13 468	135
35 - 39	234 357	8.4	3 260 333	11.8	13 912	140
40 - 44	246 515	8.9	3 350 000	12.1	13 589	136
45 - 49	227 268	8.2	2 919 077	10.5	12 844	129
50 - 54	190 853	6.9	2 335 762	8.4	12 239	123
55 - 59	180 984	6.5	1 967 217	7.1	10 870	109
60 - 64	168 921	6.1	1 563 455	5.6	9 256	93
65 - 69	124 317	4.5	783 718	2.8	6 304	63
70 -	132 732	4.8	695 385	2.5	5 239	53

Tulot ammattiaseman ja toimialan mukaan

Asetelmassa 21 ja liitetaulussa 11 esitetään ammatissa toimivien tulonsaajien jakautuminen tuloluokkiin ammattiaseman ja toimialan mukaan. Väestölaskennassa vuonna 1970 käytetyn määritelmän mukaan ammatissa toimivaan väestöön kuuluvat 14 vuotta täyttäneet, jotka olivat tuloa tuottavassa työssä vähintään puolet alan normaalityöajasta ja saivat korvauksen työstään joko rahana tai luontoisetuna. Täten ammatissa toimivaan väestöön eivät kuulu opiskelijat, perheenjäsenet, jotka eivät täytä em. määritelmää, laitoshoidokit sekä eläkeläiset ja muut itsenäiset ammatittomat. Kun nämä ryhmät olivat keskimääräistä pienituloisempia, ammatissa toimivan väestön keskitulot olivat selvästi kaikkien tulonsaajien keskituloja suuremmat. Tämä näkyy kun verrataan asetelmia 19 ja 21.

Yrittäjät jakoutuivat tuloluokkiin vuonna 1971 selvästi erilailla kuin palkansaajat. Yrittäjien jakautuma, johon olennaisesti vaikuttivat maatalousyrittäjät, painottui alempiin tuloluokkiin kuin kaikkien palkansaajien. Toimialoittain palkansaajien tuloluokittaiset jakautumat olivat maataloutta ja kauppaa lukuun ottamatta melko yhdenmukaisia. Sen sijaan yrittäjien jakautumat toimialoittain olivat selvästi epätasaisempia. Maatalousyrittäjät olivat pienituloisin ryhmä: lähes 80 prosenttia heistä ansaitsi alle 12 000 markkaa. Yli puolet teollisuusyrittäjistä sijoittui kahteen pienituloisimpaan luokkaan,

mutta myös ylimmissä tuloluokissa oli teollisuusyrittäjiä keskimääräistä enemmän. Rakennus-, liikenne- ja rahoitusalojen yrittäjät sijoittuivat keskimääräistä enemmän ylempiin tuloluokkiin

Kaikkien palkansaajien keskitulot olivat yrittäjien keskituloja suuremmat, vaikka toimialoittain näin oli laita ainoastaan teollisuudessa ja palvelualalla. Yrittäjien keskitulot olivat rakennus-, kauppa-, liikenne- ja rahoitusaloilla selvästi näiden alojen palkansaajien keskituloja suuremmat, rahoitusaloilla jopa lähes 60 prosenttia.

Asetelma 21. Ammatissa toimivien tulonsaajien jakautuminen tuloluokkiin ammattiaseman ja toimialan mukaan vuonna 1971
 Fördelning av yrkesverksamma inkomsttagare i inkomstklasser enligt yrkeställning och näringsgren år 1971
 Economically active income recipients according to income-bracket, occupational status and industry in 1971

Ammattiasema ja toimiala	Luku	Yhteensä	Tuloluokka, mk							
			10-3999	4000-7999	8000-11999	12000-15999	16000-19999	20000-39999	40000-	Keskitulot
Kaikki tulonsaajat	1 875 145	100.0	13.3	19.1	25.5	19.0	9.9	11.2	2.0	12 525
maatalous	300 730	100.0	35.7	27.1	18.6	9.8	4.7	3.8	0.3	7 362
teollisuus	498 416	100.0	6.7	17.1	31.9	22.9	10.5	9.4	1.5	12 833
rakennus	168 168	100.0	9.1	14.6	23.7	23.7	13.5	14.4	1.0	13 468
kauppa	298 961	100.0	10.5	30.0	30.6	13.4	6.0	7.5	2.0	11 365
liikenne	135 489	100.0	6.3	12.9	21.5	27.4	16.6	13.7	1.5	14 255
rahoitus	67 834	100.0	6.1	13.5	26.3	21.1	10.7	16.9	5.3	16 364
palvelukset	358 603	100.0	10.7	11.8	21.1	20.5	12.2	19.6	4.1	15 716
Yrittäjät	259 050	100.0	24.4	26.3	19.8	11.7	6.4	8.8	2.3	10 698
maatalous	178 375	100.0	27.5	29.3	21.4	11.3	5.3	4.8	0.4	8 325
teollisuus	12 167	100.0	34.4	20.3	14.0	9.5	5.6	10.9	4.5	11 729
rakennus	7 897	100.0	10.6	15.1	18.6	17.0	11.6	20.5	6.6	17 714
kauppa	23 675	100.0	18.0	21.3	17.6	12.7	8.2	15.6	6.5	15 892
liikenne	19 882	100.0	5.6	13.7	17.4	16.6	13.7	27.5	5.1	17 969
rahoitus	2 232	100.0	12.5	12.6	14.2	9.6	8.5	23.7	18.9	25 444
palvelukset	15 213	100.0	24.5	26.7	16.2	8.5	4.9	10.8	8.3	14 124
Palkansaajat	1 553 643	100.0	9.1	17.9	27.1	20.9	10.8	12.0	2.0	13 188
maatalous	74 265	100.0	28.4	28.6	21.1	11.8	6.1	3.6	0.4	8 161
teollisuus	484 478	100.0	5.9	16.9	32.3	23.3	10.7	9.4	1.5	12 878
rakennus	159 522	100.0	8.9	14.5	24.0	24.1	13.6	14.1	0.7	13 286
kauppa	270 894	100.0	9.2	30.8	32.1	13.6	5.8	6.9	1.5	11 050
liikenne	114 300	100.0	6.0	12.6	22.2	29.5	17.3	11.4	0.9	13 697
rahoitus	65 370	100.0	5.7	13.6	26.7	21.6	10.8	16.7	4.9	16 074
palvelukset	342 404	100.0	10.0	11.1	21.3	21.1	12.6	20.0	3.9	15 813

Tulot koulutuksen mukaan

Asetelman 22 ja liitetaulun 12 mukaan tulot riippuivat suuresti koulutuksesta. Tiedois-
ta puuttuvat alemman perusasteen koulutuksen saaneet, sillä väestölaskennassa näitä
ei saada erotettua koulutusta saamattomista.

Enintään keskiasteen koulutuksen saaneista noin puolet ansaitsi alle 12 000 markkaa
vuonna 1971. Tähän tuloluokkaan kuului alimman kandidaattiasteen koulutuksen saaneis-
ta noin 17 prosenttia, alemman korkea-asteen koulutuksen saaneista noin 25 prosenttia
ja sitä enemmän koulutusta saaneista alle 10 prosenttia. Yli 20 000 markan vuositulot oli
ylemmän keskiasteen koulutuksen saaneista runsaalla viidesosalla, alimman korkea-
asteen koulutuksen saaneista noin puolella, alemman kandidaattiasteen koulutuksen saa-
neista vajaalla kahdella kolmasosalla ja sitä enemmän koulutusta saaneista yli 80 pro-
sentilla. Sama jakautuma tulojen ja koulutuksen välillä näkyy myös keskimääräisistä tu-
loista. Keskiasteen koulutuksen saaneiden keskitulot ovat noin kolmannes vähintään ylem-
män kandidaattiasteen koulutuksen saaneiden tuloista ja noin kaksi kolmannesta alimman
korkea-asteen ja alemman kandidaattiasteen koulutuksen saaneiden tuloista. Kahteen kor-
keimpaan koulutusasteeseen sijoittuvat tulonsaajat ansaitsivat kaksi kertaa niin paljon kuin
muut korkea-asteen koulutuksen saaneet tulonsaajat.

Asetelma 22. Tulonsaajien jakautuminen tuloluokkiin koulutusasteen mukaan vuonna 1971
Inkomsttagarnas fördelning enligt inkomstklass och utbildningsnivå år 1971
Income recipients according to income bracket and level of education in 1971

Koulutusaste ja koulutuksen kesto	Luku	Yh- teen- sä	Tuloluokka, mk							Keski- tulot
			10- 3999	4000- 7999	8000- 11999	2000- 5999	16000- 19999	20000- 39999	40000 -	
Vähint. ylem- män perus- asteen kou- lutuksen saaneita	1 005 823	100.0	22.5	14.9	18.1	15.9	9.7	15.5	3.4	13 264
Ylempi perusaste noin 9 v.	250 108	100.0	40.3	18.0	18.9	12.7	5.1	4.5	0.6	7 744
Alempi keskiaste noin 10-11 v.	379 171	100.0	18.2	19.4	24.3	20.5	10.1	7.0	0.5	10 598
Ylempi keskiaste noin 12 v.	218 514	100.0	21.3	11.4	15.6	15.8	12.6	21.4	1.9	13 834
Alin korkea-aste noin 13-14 v.	70 935	100.0	5.8	4.2	6.7	15.3	16.3	47.5	4.1	20 741
Alempi kandi- daattiaste noin 15 v.	31 691	100.0	10.8	6.4	7.6	9.4	13.2	41.2	11.4	20 203
Ylempi kandi- daattiaste vähint. 16 v.	48 114	100.0	3.4	2.3	2.7	3.5	5.0	46.9	36.1	38 702
Tutkija- koulutus tai vast. väh. 16 v.	4 821	100.0	1.8	0.9	1.2	1.5	2.1	35.5	57.0	49 461

Tuloerot alueittain

Tulonsaajien aluejakautumaa kuvataan asetelmassa 23 ja liitetaulussa 13. Mediaanitulojen jakautuma osoittaa selvästi Etelä-Suomen läänien muita läänejä korkeamman tulotason. Mediaanitulot olivat Etelä-Suomessa noin 37 prosenttia suuremmat kuin Väli-Suomessa ja 39 prosenttia suuremmat kuin Pohjois-Suomessa. Uudenmaan lääni poikkeaa muista Etelä-Suomen lääneistä; siellä asuvien mediaanitulot olivat lähes neljänneksen suuremmat kuin muualla Etelä-Suomessa asuvien.

Kaupungeissa ja kauppaloissa asuvien tulonsaajien tulotaso oli kautta maan huomattavasti maalaiskunnissa asuvien tulotaso korkeampi. Mediaanitulojen ero oli keskimäärin yli 50 prosenttia, Pohjois-Suomessa yli 70 prosenttia.

Kaupunkien ja kauppaloitten tulonsaajien tulotaso vaihteli lääneittäin vähemmän kuin maalaiskuntien. Kaupunkien ja kauppaloitten mediaanitulot olivat Etelä-Suomessa vain noin 10 prosenttia Väli- ja Pohjois-Suomen mediaanituloja korkeammat, mutta maalaiskuntien ero oli noin 33 prosenttia.

Läänien sisäiset tuloerot olivat maalaiskunnissa Uudenmaan lääniä lukuun ottamatta suuremmat kuin kaupungeissa ja kauppaloissa. Tämä käy ilmi keskitulojen ja mediaanitulojen suhdetta kasvavasta indeksistä liitetaulussa 13.

Asetelma 23. Tulonsaajien lukumäärä sekä suhteelliset keskitulot ja mediaanitulot läänin ja kuntamuodon mukaan vuonna 1971
 Antal inkomstagare, relativa medelinkomster och medianinkomster enligt län och kommuntyp år 1971
 Number of income recipients, relative average income and median income per income recipient according to province and type of commune in 1971

Lääni	Luku %	Keskituloindeksi			Mediaanituloindeksi		
		Yhteensä	Kgit ja klat	Mlkt	Yhteensä	Kgit ja klat	Mlkt
Koko maa	100.0	100	100	100	100	100	100
<u>Etelä-Suomi</u>	62.1	109	104	111	111	118	121
Uudenmaan	25.0	127	115	125	127	129	141
Turun ja Porin	14.8	98	93	107	100	108	115
Ahvenanmaan	0.5	113	121	118	104	127	118
Hämeen	14.3	98	92	107	102	108	117
Kymen	7.5	97	92	106	101	110	114
<u>Väli-Suomi</u>	26.3	83	88	91	81	103	91
Mikkelin	4.4	80	88	85	78	104	84
Pohjois-Karjalan	3.6	77	85	84	71	99	79
Kuopion	5.1	82	84	86	79	97	81
Keski-Suomen	4.9	97	90	97	86	106	101
Vaasan	8.3	86	90	96	85	105	100
<u>Pohjois-Suomi</u>	11.7	85	92	92	80	107	87
Oulun	7.7	85	92	91	79	111	87
Lapin	4.0	86	94	93	81	99	87

Tulot tulonansaitsemisajan mukaan

Tulonansaitsemisajan vaikutusta palkansaajien tulojen jakautumiseen tarkastellaan asetelmissa 24 ja 25. Kokovuosityöntekijöihin, joihin luetaan vähintään 10 kuukautta tuloa saaneet, kuului vuonna 1971 noin 71 prosenttia palkansaajista. Alle puoli vuotta tuloa neita oli noin 21 prosenttia. Jakautuma oli lähes sama miehillä ja naisilla.

Asetelman 24 mukaan tulonansaitsemisaika vaikuttaa selvästi tulotasoon. Tulotaso oli luonnollisesti korkein kokovuosityöntekijöillä. Sen sijaan naisten miehiä matalampaa palkkatasoa tulonansaitsemisaika ei selitä. Miesten ja naisten tuloerot olivat päinvastoin sitä suuremmat, mitä pitempi oli tulonansaitsemisaika. Suurimmillaan ne olivat kokovuosityöntekijöiden ryhmässä, jossa miesten keskiansiot olivat 64 prosenttia korkeammat kuin naisten.

Asetelma 24. Palkansaajien lukumäärä ja keskimääräiset vuositulot tulonansaitsemisajan ja sukupuolen mukaan vuonna 1971
 Antal löntagare och deras genomsnittliga inkomster enligt förvärvstid och kön år 1971
 Number and average annual income of wage-earners according to earning period and sex in 1971

Tulon- ansaitsemis- aika, kuukautta	Yhteensä		Miehet		Naiset		Miesten tulot (naisten tulot = 100
	Luku %	Keskitulot, mk	Luku	Keskitulot, mk	Luku	Keskitulot, mk	
1-3	12.5	1 392	11.8	1 604	13.4	1 164	138
4-6	8.6	3 923	8.8	4 573	8.4	3 103	147
7-9	7.6	6 347	7.9	7 485	7.4	4 863	154
10-12	71.3	13 964	71.5	16 939	70.9	10 333	164
Kaikki	100.0	10 944	100.0	13 297	100.0	8 907	164
Lukumäärä	2073000		1135800		937200		

Asetelmassa 25 esitetään palkansaajadesiilien tulorajat tulonansaitsemisajan mukaan. Alimmissa desiileissä kaikkien palkansaajien tulorajat olivat vuonna 1971 pienemmät kuin yli puoli vuotta tuloa saaneiden desiilirajat. Ylimmissä desiileissä kaikkien palkansaajien tulorajat olivat melko lähellä kokovuosipalkansaajien rajoja. Tämä osoittaa, että alimmissa desiileissä oli vain osan vuotta tuloa saaneita suhteellisesti runsaammin kuin ylimmissä desiileissä. Samaa kuvaa myös alimpien desiilien tulorajojen suurempi hajonta: ensimmäisen desiilin kokovuosipalkansaajien tuloraja oli yli neljä kertaa korkeampi kuin kaikkien palkansaajien desiiliraja, kun taas ylimmissä desiileissä ero oli vain runsaat 10 prosenttia.

Liitetäulu 1. Kansantulon jakautuminen vuosina 1966-1974
Nationalinkomsten åren 1966-1974
National income in 1966-1974
1 000 000 mk

	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974 *
Kansantulo (tuotantokustannus- hintaan)	22 028,8	23 723,2	26 669,8	30 353,2	33 985,5	37 199,9	43 021,2	52 142,5	65 825,6
Palkat	12 220,6	13 269,9	14 762,6	16 432,7	18 537,6	20 915,7	24 216,9	29 033,7	35 851,1
Työnantajain sosiaalikulut	1 750,9	2 057,0	2 320,4	2 682,3	3 118,4	3 806,8	4 629,6	5 834,9	7 483,7
Yksityisten elinkeinon- harjoittajain tulot	3 525,8	3 579,8	4 062,9	4 526,1	4 936,8	5 339,4	5 765,7	6 733,9	8 534,1
- maatalous	1 544,9	1 646,8	1 934,1	1 968,2	1 864,7	2 005,4	2 220,1	2 229,1	2 389,8
- metsätalous	736,4	650,2	690,5	961,2	1 277,7	1 378,7	1 232,4	1 767,2	2 832,8
- muu	1 244,5	1 300,8	1 438,3	1 596,7	1 794,4	1 955,3	2 313,2	2 737,6	3 311,5
Pääomatulot	4 531,5	4 798,5	5 523,9	6 712,1	7 392,7	7 138,0	8 409,0	10 540,0	13 956,7

Liitetäulu 2. Institutionaalisten sektorien tulot vuosina 1966-1974
Inkomster för institutionella sektorer åren 1966-1974
Income of institutional sectors in 1966-1974
1 000 000 mk

	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974 *
Kansantalouden käytettävissä oleva tulo	25 065,3	27 149,3	30 749,1	34 757,7	38 662,6	42 638,9	49 182,0	59 673,4	73 549,2
Kotitaloudet ja yksityiset voittoa tavoittelemattomat laitokset	18 088,6	19 345,5	21 501,7	23 716,1	26 004,9	29 120,9	33 228,0	38 643,9	48 088,3
Yhteisö- ja yhteisöomaiset yritykset	472,0	551,8	904,2	1 917,2	2 087,9	1 488,7	1 937,4	3 047,8	4 348,4
Julkisyhteisöt	6 504,7	7 252,0	8 343,2	9 124,4	10 569,8	12 029,3	14 016,6	17 981,7	21 112,5

Lähde: Kansantalouden tilinpito

Liitetäulu 3. Kotitalouksien luku, keskimääräiset jaetut tuotannon-tekijätulot ja käytettävissä olevat tulot sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1966 ja 1971

Antal hushäll, genomsnittliga distribuerade faktorinkomster och disponibla inkomster enligt socioekonomisk ställning åren 1966 och 1971
 Number of households, levels of distributed factor income and available income according to socio-economic group in 1966 and 1971

Sosioekonominen asema	Kotitalouksien luku		Jaetut tuotannon-tekijätulot, mk				Käytettävissä olevat tulot, mk			
	1966	1971	Keskiarvo		Mediानी		Keskiarvo		Mediानी	
			1966	1971	1966	1971	1966	1971	1966	1971
Kaikki kotitaloudet	1 384 992	1 495 711	12 106	17 822	10 150	15 367	11 163	16 418	9 849	14 810
Maanviljelijät	262 253	177 266	9 969	16 709	8 465	14 048	9 975	16 887	8 738	1) 15 148
Muut yrittäjät	68 578	74 306	18 168	26 337	13 610	19 298	14 965	20 313	11 024	2) 16 844
Johtajat ja toimi-henkilöt	309 264	342 902	19 801	28 514	17 609	24 407	16 115	21 665	14 881	19 578
Työntekijät	504 502	531 758	12 242	20 096	10 810	19 007	10 632	17 119	9 982	3) 16 503
Maa- ja metsätal.	29 650	21 267	6 268	15 587	..	12 871	6 730	14 673	..	12 568
Teollisuus ja rakennustoiminta	320 878	355 140	12 664	20 476	..	19 324	11 228	17 362	..	16 672
Palvelukset	153 974	155 351	11 363	19 230	..	18 117	9 990	16 564	..	16 294
Ammatissa toimimattomat	240 395	369 479	3 040	3 706	910	1 654	6 042	9 671	4 433	7 840

1) Ml. muut maatalousyrittäjät - 2) Pl. muut maatalousyrittäjät - 3) Pl. maa- ja metsätaloustyöntekijät.

Lähde: Kotitaloustiedustelut 1966 ja 1971

Liitetäulu 4. Kotitaloutta kohti laskettujen käytettävissä olevien tulojen viidennesrajat sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1966 ja 1971

Kvintilgränser av disponibla inkomster per hushåll enligt socioekonomisk ställning åren 1966 och 1971

Quintile lines of available income per household according to socio-economic group in 1966 and 1971

Sosioekonominen asema	Viidennesrajat, mk							
	1		2		3		4	
	1966	1971	1966	1971	1966	1971	1966	1971
Kaikki kotitaloudet	5 075	7 939	8 265	12 456	11 690	17 139	16 215	23 352
Maatalousyrittäjät	5 495	9 395	7 605	13 060	10 125	17 143	13 685	28 078
Muut yrittäjät	6 950	9 592	9 465	14 964	13 330	19 916	22 575	26 709
Johtajat ja ylemmät toimihenk.	12 965	18 395	16 440	24 995	21 065	31 362	27 035	38 999
Muut toimihenkilöt	7 450	10 897	11 085	14 850	14 410	19 397	18 633	24 746
Maataloustyöntekijät	3 320	7 587	5 035	11 346	7 045	14 150	9 505	19 220
Ammattitaitoiset työntekijät	7 515	..	10 085	..	12 930	..	16 230	..
Ammattitaidottomat työntekijät	5 405	..	7 335	..	8 960	..	12 630	..
Teollisuus- ja rakennustyöntek.	..	10 756	..	14 912	..	18 666	..	23 045
Palvelualojen työntekijät	..	9 870	..	14 143	..	17 779	..	22 121
Ammattissa toimimattomat	2 540	4 715	3 775	6 557	5 635	9 169	6 390	13 487

Lähde: Kotitaloustiedustelut 1966 ja 1971

Liitetäulu 5. Kotitalouksien lukumäärä, keskimääräiset jaetut tuotannon-tekijätulot ja käytettävissä olevat tulot suuralueen ja kuntamuodon mukaan vuosina 1966 ja 1971
 Arital hushäll och genomsnittliga distribuerade faktorinkomster samt disponibla inkomster enligt storområde och kommuntyp årer: 1966 och 1971

Number of households, average distributed factor income and available income of households according to region and type of commune in 1966 and 1971

Alue	Kotitalouksien luku.		Jaetut tuotannon-tekijätulot, mk				Käytettävissä olevat tulot, mk			
	1966	1971	Kotitaloutta kohti		Henkeä kohti		Kotitaloutta kohti		Henkeä kohti	
			1966	1971	1966	1971	1966	1971	1966	1971
Koko maa	1 384 992	1 495 711	12 115	17 822	3 616	6 000	11 435	16 418	3 426	5 574
Kgit ja klat	729 037	840 325	14 151	19 380	4 931	7 178	12 782	17 134	4 470	6 396
Mlkt	655 955	655 386	9 861	15 824	2 541	4 781	9 947	15 499	2 573	4 726
Etelä-Suomi	869 048	940 781	12 959	18 976	4 276	6 851	11 997	17 072	3 972	6 221
Helsinki	205 949	207 203	15 224	21 566	6 189	9 177	13 760	18 804	5 629	8 115
Muut kgit ja klat	345 583	413 006	14 177	19 206	4 006	6 159	12 724	16 969	4 321	6 182
Mlkt	317 516	320 572	10 160	17 005	2 903	5 575	10 061	16 086	2 882	5 330
Väli-Suomi	386 323	393 088	10 715	15 484	2 790	4 794	10 470	14 903	2 740	4 647
Kgit ja klat	124 227	155 138	13 110	17 164	4 110	5 838	11 929	15 506	3 757	5 298
Mlkt	262 096	237 950	9 577	14 389	2 308	4 195	9 779	14 511	2 368	4 269
Pohjois-Suomi	129 621	161 842	10 691	16 792	2 693	4 784	10 584	16 290	2 676	4 669
Kgit ja klat	53 278	64 978	12 232	18 803	3 896	6 396	11 324	16 749	3 612	5 732
Mlkt	76 343	96 864	9 608	15 443	2 116	3 960	10 063	15 982	2 228	4 122

Lähde: Kotitaloustiedustelut 1966 ja 1971

Liitetaulu 6. Kotitalouksien tulonsiirrot sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1971
 Hushållens transfereringar enligt socioekonomisk ställning år 1971
 Current transfers paid and received by households according to socio-economic group in 1971

Sosioekonominen asema	Saadut tulonsiirrot, mk			Maksetut tulonsiirrot, mk		
	Julkiselta sektorilta	Muilta	Yhteensä	Välittömät verot	Muut	Yhteensä
<u>Kaikki kotitaloudet</u>	2 425	589	3 014	4 033	385	4 418
<u>Maatalousyrittäjät</u>	2 466	198	2 664	2 092	410	2 502
Maanviljelijät						
peltopinta-ala:						
2.00- 4.99 ha	2 843	283	3 127	1 030	178	1 208
5.00- 9.99 ha	2 692	169	2 861	1 473	297	1 770
10.00-19.99 ha	2 283	165	2 447	2 304	487	2 791
20.00- ha	1 976	263	2 239	4 536	811	5 347
Muut maatalousyrittäjät	1 578	254	1 832	2 082	362	2 444
<u>Muut yrittäjät</u>	1 495	206	1 702	7 044	962	8 006
<u>Palkansaajat</u>	1 156	303	1 459	5 448	456	5 904
Johtajat ja ylemmät toimihenkilöt	1 344	191	1 534	13 634	865	14 499
Muut toimihenkilöt	955	283	1 237	5 019	399	5 418
Maa- ja metsätaloustyöntekijät	1 698	217	1 915	2 529	300	2 829
Teollisuus- ja rakennustyöntekijät	1 156	367	1 523	4 202	435	4 637
Teollisuus, ammattitaitoiset	1 006	329	1 335	4 267	457	4 724
Rakennus, ammattitaitoiset	1 362	421	1 783	4 692	455	5 147
Ammattitaidottomat	1 509	465	1 974	3 198	307	3 505
Palvelualojen työntekijät						
Kauppa, ravitsemus- ja majoitustoiminta	1 089	276	1 365	2 985	277	3 262
Liikenne	1 070	297	1 367	4 430	420	4 850
Muut	1 594	291	1 884	3 919	301	4 220
<u>Ammatissa toimimattomat</u>	5 591	1 526	7 116	1 059	93	1 152
Pääasiallinen toimeentulolähde:						
Työ- tai virkaeläke	7 894	3 321	11 214	2 623	184	2 807
Kansaneläke tai avustus	4 988	813	5 800	341	49	390
Muu	1 467	669	2 136	1 087	104	1 191

Lähde: Kotitaloustiedustelu 1971

Liitetaulu 7. Kotitalouksien keskimääräiset vuositulot kotitalouden tyyppin mukaan vuonna 1971
Hushållens genomsnittliga inkomster enligt hushållstyp år 1971
Average annual income of households according to type of household in 1971

Kotitaloustyyppi	Kotitalouksien luku	Keskimääräiset vuositulot, mk			
		Jaetut tuotantokelijätulot	Tulonsiirrot		Käytettävissä olevat tulot
			Saadut	Maksetut	
Kaikki kotitaloudet	1 495 711	17 822	3 014	4 418	16 418
Henkilöluku 1	341 185	7 662	2 542	2 072	8 133
Mies -44 v.	39 216	13 443	408	3 918	9 935
45 v.-	51 693	7 088	3 202	2 134	8 236
Nainen -44 v.	73 639	11 949	378	2 894	9 434
45 v.-	176 637	4 760	3 700	1 301	7 160
Henkilöluku 2	353 288	13 412	4 173	3 525	14 060
2 aikuista	328 421	13 679	4 299	3 647	14 331
1 aikuinen ja 1 lapsi	24 867	9 883	2 514	1 916	10 481
Henkilöluku 3	285 558	21 009	2 820	5 168	18 661
2 aikuista ja 1 lapsi	177 532	22 526	1 535	5 619	18 442
1 aikuinen ja 2 lasta	12 413	10 625	3 281	1 866	12 039
3 aikuista	95 613	19 540	5 147	4 761	19 926
Henkilöluku 4	257 506	25 639	2 121	6 449	21 311
2 aikuista ja 2 lasta	175 546	25 755	1 560	6 634	20 681
3 aikuista ja 1 lapsi	49 585	25 793	2 911	6 324	22 379
Muut	32 375	24 776	3 953	5 637	23 092
Henkilöluku 5	135 085	27 199	2 468	6 681	22 987
2 aikuista ja 3 lasta	70 865	26 874	1 729	6 987	21 615
3 aikuista ja 2 lasta	36 078	26 116	3 007	5 862	23 261
Muut	28 142	29 408	3 641	6 960	26 089
Henkilöluku 6-	123 089	24 599	3 913	5 012	23 500
2 aikuista ja 4 tai useampia lapsia	48 997	20 954	3 073	4 176	19 851
3 aikuista ja 3 tai useampia lapsia	30 412	24 908	3 542	5 192	23 258
Muut	43 680	28 473	5 113	5 824	27 761

Lähde: Kotitaloustiedustelu 1971

Liitetäulu 8. Kotitalouksien desiilien rakenne sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1971
 Den procentuella fördelningen av hushållen enligt socioekonomisk ställning inom decil-
 grupper efter disponibla inkomster per hushåll år 1971
 Percentage of households according to socio-economic group in decile groups of house-
 holds by available income in 1971

Sosioekonominen asema	Desiili											
	Kaikki	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
<u>Kaikki koti- taloudet</u>	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
<u>Maatalous- yrittäjät</u>	12.1	7.2	9.3	12.3	14.5	14.9	14.2	12.9	12.3	11.5	11.8	
Maanviljelijät												
peltopinta-ala :												
2.99- 4.99 ha	1.9	2.6	3.1	3.6	2.1	2.4	1.2	1.5	1.0	1.0	0.2	
5.00- 9.99 ha	4.5	2.1	3.5	5.6	7.2	6.2	5.4	5.1	4.8	2.4	2.3	
10.00-19.99 ha	3.9	2.0	1.5	2.3	4.3	5.5	6.2	4.8	3.6	4.8	4.3	
20.00- ha	1.6	0.3	0.6	0.4	0.8	0.7	1.3	1.3	2.7	3.0	4.9	
Muut maatalous- yrittäjät	0.2	0.2	0.6	0.4	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2	0.3	0.1	
<u>Muut yrittäjät</u>	4.7	3.2	2.7	4.4	4.5	3.7	4.6	4.9	6.5	4.8	7.9	
<u>Palkansaaajat</u>	58.5	13.8	36.1	46.4	57.2	63.6	67.4	74.6	74.4	75.9	75.5	
Johtajat ja yle- mät toimihenk.	7.0	0.5	0.1	0.9	2.6	2.3	4.8	5.3	7.7	12.2	33.3	
Muut toimihenk.	16.0	2.9	9.8	14.2	17.2	19.3	16.9	18.6	20.7	23.4	16.8	
Maa- ja metsä- työntekijät	1.4	1.2	1.8	1.5	2.2	2.2	1.7	0.9	0.6	1.2	0.9	
Teollisuus- ja rakennustyöntek.	23.7	5.1	15.4	20.7	24.5	28.2	31.7	33.7	32.2	28.6	17.5	
Ammattitaitoi- set teollisuus- työntekijät	15.2	2.9	10.3	14.5	15.4	16.8	19.2	23.6	22.9	17.8	9.0	
Ammattitaitoi- set rakennus- työntekijät	5.0	1.1	1.7	2.4	4.1	6.8	6.6	6.9	7.1	7.3	6.6	
Ammattitaidotto- mat työntekijät	3.4	1.0	3.4	3.8	5.0	4.6	5.9	3.2	2.2	3.5	1.9	
Palvelualojen työntekijät	10.4	4.2	8.9	9.1	10.7	11.7	12.4	16.0	13.3	10.5	7.0	
Kauppa, ravit- semus- ja majoitustoiminta	2.8	1.5	5.1	3.8	3.0	3.2	3.6	3.1	2.1	1.6	1.1	
Liikenne	4.1	0.5	1.1	2.2	4.1	4.8	5.0	8.3	6.7	4.5	3.3	
Muut	3.5	2.2	2.8	3.1	3.7	3.7	3.8	4.6	4.4	4.4	2.6	
<u>Ammatissa toimi- mattomat</u>	24.7	75.8	51.9	36.9	23.7	17.8	13.8	7.6	6.8	7.8	4.8	
Pääasiallinen toimeentulolähde:												
Työ- tai virka- eläke	7.2	7.3	12.0	11.5	9.1	8.3	6.5	4.3	4.0	5.0	4.1	
Kansaneläke tai avustus	15.7	60.5	38.1	23.0	12.3	7.7	6.8	2.9	2.4	2.9	0.6	
Muu	1.8	8.0	1.8	2.4	2.3	1.6	0.5	0.4	0.4	0.0	0.1	

Lähde: Kotitaloustuedustelu 1971

Lititetaulu 9. Kotitalouksien kulutusmenot¹⁾ kotitaloutta kohti sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1966 ja 1971

Hushållens konsumtionsutgifter per hushåll åren 1966 och 1971

Households final consumption expenditures per household in 1966 and 1971

Sosioekonominen asema	Kulutusmenot, mk																	
	Yhteensä		Ravinto, juomat, tupakka		Vaatetus, jalkineet		Asunto, lämpö, valo, voima		Kotitalouskalusto, -tarvikkeet, palvelukset		Sairausten ja terveyden hoito		Liikenne		Virkistys, opiskelu, kulttuuri-palvelukset		Muut tavarat ja palvelukset	
	1966	1971	1966	1971	1966	1971	1966	1971	1966	1971	1966	1971	1966	1971	1966	1971	1966	1971
Kaikki kotitaloudet	11 168	16 032	3 693	4 726	1 079	1 305	2 251	3 331	680	1 068	314	557	1 688	2 710	698	1 194	764	1 141
Maatalous-yrittäjät	10 512	16 417	4 306	5 917	948	1 242	2 001	3 089	503	963	343	587	1 478	3 063	527	929	406	626
Maanviljelijät	8 001	11 641	3 627	4 873	662	820	1 507	2 118	354	672	281	515	934	1 593	348	627	288	422
2. 99- 4. 99 ha	10 042	15 164	4 301	5 798	909	1 201	1 815	2 748	457	881	314	557	1 394	2 558	484	858	368	563
5. 00- 9. 99 ha	11 980	17 816	4 589	6 205	1 110	1 322	2 346	3 408	588	1 004	389	627	1 807	3 545	651	1 034	501	671
10. 00-19. 99 ha	15 445	22 253	5 425	6 823	1 441	1 750	3 303	4 426	893	1 433	516	665	2 400	5 002	846	1 240	620	916
20. 00- ha	..	14 604	..	5 324	..	523	..	2 835	..	858	..	544	..	3 056	..	783	..	681
Muut maatalous-yrittäjät	14 837	23 153	4 477	6 529	1 477	2 061	3 068	4 541	1 096	1 402	400	502	2 487	4 591	847	1 749	985	1 778
Muut yrittäjät 1)	..	18 118	..	5 016	..	1 517	..	3 618	..	1 269	..	543	..	3 253	..	1 461	..	1 442
Palkansaajat	20 112	28 231	4 539	5 721	1 934	2 257	3 957	6 183	1 573	2 539	526	804	3 936	5 469	1 505	2 575	2 143	2 683
Johtajat ja ylemmät toimihenk.	12 332	18 176	3 491	4 562	1 275	1 509	2 643	3 792	784	1 278	291	620	2 042	3 395	902	1 470	904	1 552
Muut toimihenk.	7 032	14 455	3 202	5 196	711	1 016	1 425	2 022	332	867	159	500	600	3 095	294	897	309	863
Maa- ja metsätaloustyöntek.	10 768	16 405	..	5 265	..	1 400	..	3 084	..	1 007	..	455	..	2 788	..	1 279	..	1 129
Teollisuus- ja rakennustyöntek.	9 984	15 617	..	4 597	..	1 375	..	3 070	..	1 059	..	455	..	2 620	..	1 197	..	1 245
Palvelualojen työntek.	6 298	9 543	2 248	3 110	541	691	1 729	2 540	358	580	275	584	489	892	347	587	313	560
Ammatissa toimimattomat	..	12 838	..	3 664	..	811	..	3 509	..	899	..	819	..	1 484	..	861	..	791
Pääasiallinen toimeentulolähde:	..	7 748	..	2 958	..	553	..	2 017	..	442	..	520	..	554	..	384	..	320
Työ- tai virkaeläke	7 032	11 787	..	2 676	..	1 123	..	3 253	..	602	..	371	..	1 367	..	1 054	..	1 342
Kansaneläke tai avustus
Muu

1) Ml. vuonna 1966 maatalousyrittäjät

Lähde: Kotitaloustiedustelut 1966 ja 1971

Liitetäulu 10. Tulonsaajien lukumäärä ja tulot vuosina 1966-1973
 Inkomstagarnas antal och inkomster åren 1966-1973
 Number and income of income recipients in 1966-1973

	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Yhteensä								
luku	2 478 548	2 520 912	2 517 959	2 666 625	2 712 396	2 782 989	2 866 377	2 922 255
indeksi	100	102	102	108	109	112	116	118
tulot mmk	16 168,57	17 555,15	19 489,17	21 585,22	24 165,77	27 713,88	32 183,43	38 150,01
indeksi	100	109	121	134	149	171	199	236
Miehet								
luku	1 462 339	1 480 377	1 472 310	1 538 364	1 536 839	1 564 766	1 589 253	1 601 314
indeksi	100	101	101	105	105	107	109	110
tulot mmk	11 502,16	12 374,95	13 638,89	14 941,35	16 654,22	18 939,65	21 896,38	25 678,26
indeksi	100	108	119	130	145	165	190	223
Naiset								
luku	1 016 209	1 040 535	1 045 649	1 128 261	1 175 557	1 218 223	1 277 124	1 320 941
indeksi	100	102	103	111	116	120	126	130
tulot mmk	4 666,41	5 180,20	5 850,28	6 643,87	7 511,55	8 774,23	10 287,05	12 471,75
indeksi	100	111	125	142	161	188	220	267

Lähde: Tulo- ja omaisuuslilasto

Liitetäulu 11. Ammatissa toimivan väestön lukumäärä toimialan ja ammattiaseman mukaan tuloluokittain vuonna 1971

Antal yrkesverksamma befolkning enligt näringsgren och yrkeställning i inkomstklasserna år 1971

Number of economically active population by industry and occupational status in income brackets in 1971

Toimiala ja ammatiasema	Yhteensä	Tuloluokka, mk					Keskitulot mk		
		10-3999	4000-7999	8000-11999	12000-15999	16000-19999		20000-39999	40000 -
Kaikki toimitalat	1 875 166	248 634	358 350	477 580	357 214	185 670	210 436	37 282	12 525
Yrittäjät	259 485	63 529	68 257	51 516	30 523	16 638	22 960	6 077	10 717
Palkansaajat	1 553 643	142 117	278 456	421 434	325 188	168 492	186 874	31 082	13 188
Maatalous	300 730	107 361	81 572	55 948	29 406	14 056	11 360	1 027	7 362
Yrittäjät	178 375	48 995	52 337	38 225	20 109	9 393	8 599	717	8 325
Palkansaajat	74 265	21 114	21 222	15 670	8 789	4 517	2 652	301	8 161
Kaivannaistointa	6 734	334	746	1 708	2 105	816	853	172	14 672
Teollisuus	498 443	33 341	84 982	158 758	114 186	52 567	46 961	7 648	12 832
Yrittäjät	12 066	4 181	2 473	1 701	1 150	678	1 332	551	11 827
Palkansaajat	484 478	28 459	81 979	156 703	112 864	51 834	45 558	7 081	12 878
Sähkö-, kaasu ja vesihuolto	17 893	559	1 195	3 309	4 941	3 698	3 777	414	16 563
Rakennustoiminta	168 162	15 288	24 551	39 923	39 878	22 644	24 147	1 731	13 469
Yrittäjät	7 887	835	1 192	1 466	1 345	915	1 615	519	17 736
Palkansaajat	159 422	14 234	23 127	38 294	38 450	21 699	22 512	1 106	13 294
Kauppa, ravitsemus ja majoitustoiminta	298 951	31 487	89 711	91 548	40 005	17 796	22 520	5 884	11 366
Yrittäjät	23 662	4 255	5 054	4 165	3 015	1 935	3 692	1 546	15 901
Palkansaajat	270 591	25 057	83 519	86 853	36 763	15 757	18 665	3 977	11 062
Liikenne	135 488	8 511	17 514	29 177	37 149	22 542	18 542	2 053	14 255
Yrittäjät	19 828	1 122	2 729	3 461	3 310	2 733	5 463	1 010	18 018
Palkansaajat	114 240	6 824	14 402	25 410	33 732	19 786	13 048	1 038	13 704
Rahoitus-, vakuutus- ja liike-elämää palveleva toiminta	67 834	4 125	9 187	17 820	14 331	7 247	11 495	3 629	16 364
Yrittäjät	2 232	278	282	318	214	189	529	422	25 444
Palkansaajat	65 370	3 755	8 864	17 475	14 092	7 044	10 941	3 199	16 074
Palvelukset	358 603	38 253	42 483	75 565	73 653	43 759	70 255	14 635	15 716
Yrittäjät	15 213	3 728	4 061	2 468	1 293	746	1 650	1 267	14 124
Palkansaajat	342 404	34 095	38 156	72 956	72 290	42 984	68 561	13 362	15 813
Toimiala tuntematon	22 328	9 375	6 409	3 824	1 560	545	526	89	6 347

Lähde: Väestölasenta ja tulo- ja omaisuuslilasto

Liitetäulu 12. Tulonsaajien lukumäärä koulutusasteen mukaan tulo- luokittain vuonna 1971
 Antal inkomstagare enligt utbildningsnivå i inkomstklasserna år 1971
 Number of income recipients according to level of education in income brackets in 1971

Koulutusaste	Tuloluokka, mk										Keskitulot mk
	Yhteensä	10- 3 999	4 000- 7 999	8 000- 11 999	12 000- 15 999	16 000- 19 999	20 000- 39 000	40 000-			
Vähintään yle- män perusasteen koulutusta saa- neita	1 005 823	226 120	149 802	182 227	159 784	97 194	156 266	34 430		13 264	
Ylempi perus- aste	250 108	100 918	44 897	47 328	31 663	12 662	11 187	1 453		7 744	
Alempi keski- aste	379 171	69 174	73 638	92 006	77 587	38 405	26 625	1 736		10 598	
Ylempi keski- aste	218 514	46 457	24 886	34 019	34 632	27 594	46 677	4 249		13 834	
Alin korkea- aste	70 935	4 105	2 992	4 788	10 852	11 551	33 673	2 974		20 741	
Alempi kandi- daattiasie	31 691	3 430	2 020	2 419	2 984	4 168	13 042	3 628		20 203	
Ylempi kandi- daattiasie	48 114	1 619	1 111	1 318	1 675	2 419	22 581	17 391		38 702	
Tutkija- koulutus tai vastaava	4 821	86	41	58	74	102	1 711	2 749		49 461	
Tuntematon	2 469	331	217	291	317	293	770	250		21 476	

Lähde: Väestölaskenta ja tulo- ja omaisuuslaskenta

Liitetäulu 13. Tulonsaajien lukumäärä ja tulot suuralueen, läänin ja kuntamuodon mukaan vuonna 1971
 Antal och inkomster av inkomstagare enligt storområde, län och kommun-
 typ år 1971
 Number and income of income recipients according to region, province and
 type of commune in 1971

Suuralue, lääni ja kuntamuoto	Tulonsaajien luku	Tulot 1000 mk	Keskitulot, mk	Mediaani- tulot, mk	Keskitulot per mediaani- tulot indeksi
Koko maa	2 782 985	27 713 877	9 958	8 245	121
kgit ja klat	1 636 233	18 782 426	11 479	8 407	137
mlkt	1 146 752	8 931 451	7 788	5 922	130
Etelä-Suomi	1 728 116	18 913 423	10 945	9 165	119
kgit ja klat	1 218 587	14 507 615	11 905	9 920	120
mlkt	509 529	4 405 808	8 647	7 240	119
Uudenmaan	694 948	8 815 770	12 686	10 472	121
kgit ja klat	589 388	7 784 103	13 207	10 843	122
mlkt	105 560	1 031 668	9 773	8 448	116
Turun ja Porin	411 884	4 026 012	9 775	8 277	118
kgit ja klat	245 461	2 634 235	10 732	9 118	118
mlkt	166 423	1 391 777	8 363	6 893	121
Ahvenanmaa	13 258	148 987	11 238	8 604	131
kgit ja klat	5 850	81 051	13 855	10 710	129
mlkt	7 408	67 935	9 170	7 081	130
Hämeen	399 143	3 892 606	9 752	8 391	116
kgit ja klat	248 445	2 636 655	10 613	9 111	116
mlkt	150 698	1 255 951	8 334	7 034	118
Kymen	208 883	2 030 048	9 718	8 360	116
kgit ja klat	129 443	1 371 571	10 596	9 275	114
mlkt	79 440	658 477	8 289	6 824	121
Väli-Suomi	730 498	6 045 076	8 275	6 691	124
kgit ja klat	292 567	2 947 454	10 074	8 624	117
mlkt	437 931	3 097 622	7 073	5 461	130
Mikkelin	122 963	973 648	7 918	6 417	123
kgit ja klat	45 233	457 688	10 118	8 782	115
mlkt	77 730	515 960	6 638	5 050	131
Pohjois-Karjalan	99 809	763 028	7 645	5 840	131
kgit ja klat	33 826	331 130	9 789	8 287	118
mlkt	65 983	431 898	6 546	4 747	138
Kuopion	140 584	1 153 123	8 202	6 481	127
kgit ja klat	72 332	696 339	9 627	8 149	118
mlkt	68 252	456 784	6 693	4 867	138
Keski-Suomen	135 232	1 171 646	8 664	7 119	122
kgit ja klat	53 667	556 327	10 366	8 862	116
mlkt	81 565	615 319	7 544	6 039	125
Vaasan	231 910	1 983 631	8 553	7 023	122
kgit ja klat	87 509	905 970	10 353	8 862	117
mlkt	144 401	1 077 661	7 463	6 009	124
Pohjois-Suomi	324 371	2 755 377	8 495	6 575	129
kgit ja klat	125 079	1 327 356	10 612	9 007	118
mlkt	199 292	1 428 021	7 165	5 199	139
Oulun	213 368	1 801 334	8 442	6 572	129
kgit ja klat	82 799	872 718	10 540	8 851	119
mlkt	130 569	928 616	7 112	5 198	137
Lapin	111 003	954 043	8 595	6 678	129
kgit ja klat	42 280	454 638	10 753	9 332	115
mlkt	68 723	499 405	7 267	5 200	140

Lähde: Tulo- ja omaisuustilasto

TILASTOKESKUS

TUTKIMUKSIA

1. *Paavo Grönlund – Olavi Niitamo*, Kansantalouden tilinpidon rakenne. Kesäkuu 1966. 38 s.
2. *Olavi Niitamo*, Taloudellinen malli. Toinen tarkistettu painos. Elokuu 1969. 67 s.
3. *Reino Hjerppe*, Aksiomaattisen menetelmän periaatteista ja soveltamisesta kokonaistaloudellisen kuvausjärjestelmän laatimisessa. Huhtikuu 1967. 45 s.
4. *Aarno Soivio*, Koe akateemisen koulutuksen saaneen työvoiman kysynnän ennustamiseksi. Syyskuu 1967. 12 s.
5. *Paavo Grönlund – Olavi Niitamo*, Suomen kansantalouden tilinpito vuosina 1948–1964, käsitteet ja menetelmät. Maaliskuu 1968. 190 s.
6. *Olavi Niitamo*, Systeemiajattelun eräitä pääpiirteitä. Huhtikuu 1968. 31 s.
7. *Raoul Brummert*, Yritteliäisyys ja taloudellinen kasvu. Mikrotaloudellinen tutkimus. Kesäkuu 1968. 169 s. (Ruotsinkielinen)
8. *Kalevi Koljonen*, Pääomakannan käsite ja mittaaminen sekä sovellutus Suomen rakennuskantaan vuosina 1950–1960. Syyskuu 1968. 92 s.
9. *Olavi Niitamo*, Tuotantofunktio, sen jäännöstermi ja teknillinen kehitys. Tammikuu 1969. 49 s.
10. *Eeva-Liisa Kaski*, Näkökohtia aluetilastojen kehittämistä. 28 s.
Pertti Marjomaa, Aluesuunnittelun tilastojen tarpeesta. 18 s.
Reino Hjerppe, Pääomakannan alueittaisesta jakautumisesta aluesuunnittelun näkökulmasta 17 s.
Antti Somervuori, Tulojen ja elinkustannusten alueellisten erojen mittaaminen. Kesäkuu 1969. 54 s.
11. *Heikki Oksanen*, Monitasosuunnittelun käsite ja perusongelmat. 12 s.
Eila Olkkonen, Suunnittelusta ja päätöksenteosta monitasoprosesseina keskitetysti johdetuissa talouksissa. Syyskuu 1969. 18 s.
12. Tulonjaon kehityspiirteitä vuosina 1955–1968. Maaliskuu 1970. 43 s.
13. *Tarmo Korpela*, Talonrakennustoiminnan lyhyen tähtäyksen ennustemalleja koskeva tutkimus. Kesäkuu 1970. 92 s.
14. *Tor Hartman*, Ylioppilastutkinnosta ja ylioppilaiden lukumääristä tulevaisuudessa. Heinäkuu 1971. (Vain ruotsinkielinen). 32 s.
15. *Reino Hjerppe – Olavi E. Niitamo*, Uuden SNA:n mukaisen kansantalouden tilinpidon perusrakenne. Elokuu 1971. 124+74 s.
16. *Antti Somervuori*, Elinkustannusten ja reaalitulojen alueelliset erot Suomessa. Maaliskuu 1972. 99 s.
17. *Pasi Markelin*, Itsemurhat Suomessa vuosina 1936–1965. Elokuu 1972. 151 s.
18. *Mauri Nieminen*, Syntyvyysfunktion matemaattisesta teoriasta. Sovellutus Suomen väestöön vuosina 1963–1967. Elokuu 1972. 82 s.
19. Vuoden 1971 kuntien kalleustutkimus. Marraskuu 1972. 76 s.
20. *Aarno Laihonnen*, Ympäristötilastollisen tietojärjestelmän kehikko. Joulukuu 1972. 130 s.
21. *Reino Hjerppe*, Kokonaistaloudelliseen ohjelmointimalliin perustuva tutkimus tuotannontekijöiden allokaatiosta Suomessa. Joulukuu 1972. 133 s.
22. *Kimmo Mikkola*, Maassamuutto ja pohjoismainen muuttoliike vuonna 1970. Tammikuu 1973. 85 s.
23. *Aarno Laihonnen*, The Framework of an Information System of Environmental Statistics. Mars 1973. 39 s.
24. *Seppo Leppänen – Tuulikki Lund – Arto Ojala – Reijo Pöytäkiivi*, Osamaksukauppa ja sen säätely Suomessa vuosina 1969–1972. Huhtikuu 1973. 118 s.
25. *Kimmo Mikkola*, Ruotsissa vuosina 1946–1970 ansiotyössä ollut suomalaisväestö. Heinäkuu 1973. 40 s.
26. Neuvostoliiton suunnittelujärjestelmästä. Marraskuu 1973.
Olavi E. Niitamo, Suunnittelusta Neuvostoliitossa. 62 s.
Reino Hjerppe, Neuvostoliiton suunnittelumalleista. 12 s.
Osmo Kuusi, Suunnittelun menetelmistä ja ongelmista Neuvostoliitossa. 27 s.

27. Tulonjaon kehityspiirteitä II vuodet 1960–1972. Joulukuu 1973. 21 s.
28. *Hannu Laine*, Systemiteorian ja systeemidynamiikan peruskäsitteitä. Toukokuu 1974. 65 s.
29. *Niitamo*, Sosialistimaissa sovellettava kansantalouden tilinpitojärjestelmä. Toukokuu 1974. 95 s.
30. *Leskelä – Salomäki – Virtanen*, Teollisuustuotannon kuukausivolyymi-indeksin virheet ja niiden korjaaminen lineaarisella regressiomallilla. Syyskuu 1974. 60 s.
31. *Lind – Mäenpää – Puustinen – Simola*, Vuoden 1974 kuntien kalleustutkimus. Syyskuu 1975. 178 s.
32. *Timo Puustinen*, Hintaindeksit ja laadunmuutokset, sovellutus henkilöautojen hintakehityksen mittaamiseen. Lokakuu 1975. 50 s.
33. *Risto Kolari*, Kuolleisuus, Kuolleisuuden alueellinen jakaantuminen Suomessa 1961–1972. Marraskuu 1975. 85 s.
34. Kokonaistaloudellisia ongelmia II. Marraskuu 1975. 95 s.
35. Finnish survey on relative income differences. March 1976. 79 s.
36. *Pekka Myrskylä*, Syntyvyys, Syntyvyyden kehitys ja alueelliset erot Suomessa. Heinäkuu 1976. 110 s.
37. Tulonjako, Kotitalouksien ja yksityisten tulonsaajien tulonjako ja sen kehitys vuosina 1966–1974. Heinäkuu 1976. 52 s.

7